

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
4 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1987

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
10

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΝΟΜΟΙ

1681. Κύρωση Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης και σχετικών δηλώσεων που περιλαμβάνονται στην Τελική Πράξη. ... 1

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

36. Μέτρα για την καταπολέμηση του αρθρώδους πυρετού. 2

ΝΟΜΟΙ

(1)

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1681

Κύρωση Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης και σχετικών δηλώσεων που περιλαμβάνονται στην Τελική Πράξη.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδουμε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο πρώτο.

Κυρώνονται και έχουν την ισχύ που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος η «Ενιαία Ευρωπαϊκή Πράξη» και οι σχετικές Δηλώσεις που περιλαμβάνονται στην «Τελική Πράξη», που υπογράφηκαν στο Λουξεμβούργο και στη Χάγη στις 17 Φεβρουαρίου 1986 και στις 28 Φεβρουαρίου 1986 αντίστοιχα, μεταξύ του Βασιλείου του Βελγίου, του Βασιλείου της Δανίας, της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας, της Ελληνικής Δημοκρατίας, του Βασιλείου της Ισπανίας, της Γαλλικής Δημοκρατίας, της Ιρλανδίας, της Ιταλικής Δημοκρατίας, του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, του Βασιλείου των Κάτω Χωρών, της Πορτογαλικής Δημοκρατίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας, των οποίων τα κείμενα σε πρωτότυπο στην ελληνική γλώσσα έχουν ως εξής:

Εναία Ευρωπαϊκή Πράξη

Η Αυτού Μεγαλειότητα ο Βασιλιάς των Βέλγων,

Η Αυτής Μεγαλειότητα η Βασίλισσα της Δανίας,

Ο Πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας,

Ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας,

Η Αυτού Μεγαλειότητα ο Βασιλιάς της Ισπανίας,

Ο Πρόεδρος της Γαλλικής Δημοκρατίας,

Ο Πρόεδρος της Ιρλανδίας,

Ο Πρόεδρος της Ιταλικής Δημοκρατίας,

Η Αυτού Βασιλική Υψηλότητα ο Μεγάλος Δούκας του Λουξεμβούργου,

Η Αυτής Μεγαλειότητα η Βασίλισσα των Κάτω Χωρών,

Ο Πρόεδρος της Πορτογαλικής Δημοκρατίας,

Η Αυτής Μεγαλειότητα η Βασίλισσα του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας,

Διαπνεόμενοι από τη βούληση να συνεχίσουν το έργο που άρχισε με τις συνθήκες για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και να μετασχηματίσουν το σύνολο των μεταξύ των κρατών τους σχέσεων σε μια Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με την πανηγυρική Διακήρυξη της Στουτγάρδης της 19ης Ιουνίου 1983,

Αποφασισμένοι να δημιουργήσουν την Ευρωπαϊκή αυτή Ένωση με βάση, αφενός, τις Κοινοότητες που λειτουργούν σύμφωνα με τους ιδιαίτερους κανόνες τους και, αφετέρου, την Ευρωπαϊκή Συνεργασία ανάμεσα στα υπογράφοντα κράτη στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής και να δώσουν στην Ένωση αυτή τα απαραίτητα μέσα δράσης,

Αποφασισμένοι να προωθήσουν από κοινού τη δημοκρατία με βάση τα θεμελιώδη δικαιώματα που αναγνωρίζονται από τα Συντάγματα και τους νόμους των κρατών μελών, τη Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη, και ιδίως την ελευθερία, την ισότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη,

Πεπεισμένοι ότι η ευρωπαϊκή ιδέα, τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί στους τομείς της οικονομικής ολοκλήρωσης και της πολιτικής συνεργασίας καθώς και η ανάγκη νέων εξελίξεων ανταποκρίνονται στις επιθυμίες των ευρωπαϊκών δημοκρατικών λαών για τους οποίους το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκλεγμένο με καθολική ψηφοφορία, αποτελεί απαραίτητο μέσο έκφρασης,

Έχοντας συνείδηση του ότι η Ευρώπη οφείλει να προσπαθεί να εκφράζεται όλο και περισσότερο με μια φωνή και να δρα με συνοχή και αλληλεγγύη ώστε να υπερασπίζεται αποτε-

λεσματικότερα τα κοινά της συμφέροντα και την ανεξαρτησία της, καθώς και να προβάλλει όλως ιδιαιτέρως τις αρχές της δημοκρατίας και το σεβασμό του δικαίου και των δικαιωμάτων του ανθρώπου, στα οποία τα συμβαλλόμενα μέρη είναι προσηλωμένα, ώστε να συμβάλουν από κοινού στη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας, σύμφωνα με τη δέσμευση που έχουν αναλάβει στα πλαίσια του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών,

Αποφασισμένοι να βελτιώσουν την οικονομική και κοινωνική κατάσταση με την εμβάθυνση των κοινών πολιτικών και την επιδίωξη νέων στόχων και να εξασφαλίσουν καλύτερη λειτουργία των Κοινοτήτων, παρέχοντας στα όργανα τη δυνατότητα να ασχούν τις εξουσίες τους υπό τις καταλληλότερες για το κοινοτικό συμφέρον προϋποθέσεις,

Εκτιμώντας ότι οι Αρχηγοί Κρατών ή Κυβερνήσεων, κατά τη Συνδιάσκεψη του Παρισιού στις 19-21 Οκτωβρίου 1972, ενέκριναν το στόχο της προοδευτικής πραγμάτωσης της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης,

Εκτιμώντας το παράρτημα των συμπερασμάτων της Προεδρίας του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Βρέμης στις 6 και 7 Ιουλίου 1978, καθώς και το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου των Βρυξελλών στις 5 Δεκεμβρίου 1978 για τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (ΕΝΣ) και τα συναφή θέματα και σημειώνοντας ότι η Κοινότητα και οι κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών έλαβαν, δυνάμει του ψηφίσματος αυτού, ορισμένα μέτρα με στόχο την έναρξη λειτουργίας της νομισματικής συνεργασίας,

Αποφάσισαν να θεσπίσουν την παρούσα Πράξη και προς το σκοπό αυτό όρισαν πληρεξουσίους :

Η Αυτού Μεγαλειότη^ς ο Βασιλεύς των Βέλγων,
τον κύριο *Leo Tindemans*,
υπουργό εξωτερικών σχέσεων

Η Αυτής Μεγαλειότη^ς η Βασίλισσα της Δανίας,
τον κύριο *Uffe Ellemann-Jensen*,
υπουργό εξωτερικών

Ο Πρόεδρος της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της
Γερμανίας,

τον κύριο *Hans-Dietrich Genscher*,
ομοσπονδιακό υπουργό εξωτερικών

Ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας,
τον κύριο Κάρολο Παπούλια,
υπουργό εξωτερικών

Η Αυτού Μεγαλειότη^ς ο Βασιλεύς της Ισπανίας,
τον κύριο *Francisco Fernandez Ordonez*,
υπουργό εξωτερικών

Ο Πρόεδρος της Γαλλικής Δημοκρατίας,
τον κύριο *Roland Dumas*,
υπουργό εξωτερικών σχέσεων

(1) Πρόεδρος της Ιρλανδίας,
τον κύριο *Peter Barry, T.D.*,
υπουργό εξωτερικών

Ο Πρόεδρος της Ιταλικής Δημοκρατίας,
τον κύριο *Giulio Andreotti*,
υπουργό εξωτερικών

Η Αυτού Βασιλική Υψηλότη^ς ο Μέγας Δούκας
του Λουξεμβούργου,
τον κύριο *Robert Goebbels*,
υφυπουργό εξωτερικών

Η Αυτής Μεγαλειότη^ς η Βασίλισσα των Κάτω
Χωρών,

τον κύριο *Hans van den Broek*,
υπουργό εξωτερικών

Ο Πρόεδρος της Πορτογαλικής Δημοκρατίας,
τον κύριο *Pedro Pires de Miranda*,
υπουργό εξωτερικών

Η Αυτής Μεγαλειότη^ς η Βασίλισσα του Ηνωμένου
Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας
Ιρλανδίας,

την κύρια *Lynda Chalker*,
αναπληρώτρια υπουργό εξωτερικών
και της Κοινοπολιτείας

Οι οποίοι, μετά την ανταλλαγή των πληρεξου-
σίων εγγράφων τους που βρέθηκαν εντάξει,
συμφώνησαν στις ακόλουθες διατάξεις :

ΤΙΤΛΟΣ Ι

Άρθρο 2

Κοινές διατάξεις

Άρθρο 1

Οι Ευρωπαϊκές Κοινοότητες και η Ευρωπαϊκή Πολιτική Συνεργασία έχουν ως στόχο να συμβάλουν από κοινού στην ουσιαστική πρόοδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι Ευρωπαϊκές Κοινοότητες βασίζονται στις συνθήκες για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινοότητας Άνθρακα και Χάλυβα, της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινοότητας και της Ευρωπαϊκής Κοινοτητας Ατομικής Ενέργειας, καθώς και στις μετέπειτα συνθήκες και πράξεις οι οποίες τις έχουν τροποποιήσει ή συμπληρώσει.

Η Πολιτική Συνεργασία διέπεται από τον τίτλο ΙΙΙ. Οι διατάξεις του τίτλου αυτού επιβεβαιώνουν και συμπληρώνουν τις διαδικασίες που συμφωνήθηκαν στις εκθέσεις του Λουξεμβούργου (1970), της Κοπεγχάγης (1973) και του Λονδίνου (1981) καθώς και στην πανηγυρική Διακήρυξη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (1983) και τις πρακτικές που καθιερώθηκαν σταδιακά μεταξύ των κρατών μελών.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποτελείται από τους Αρχηγούς Κρατών ή Κυβερνήσεων των κρατών μελών καθώς και από τον Πρόεδρο της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, οι οποίοι επικουρούνται από τους Υπουργούς Εξωτερικών και από ένα μέλος της Επιτροπής.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συνέρχεται τουλάχιστον δύο φορές το χρόνο.

Άρθρο 3

1. Τα όργανα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, στο εξής κατονομαζόμενα ως κατωτέρω, ασκούν τις εξουσίες και τις αρμοδιότητές τους βάσει των προϋποθέσεων και των στόχων που προβλέπονται από τις συνθήκες για την ίδρυση των Κοινοτήτων και από τις μετέπειτα συνθήκες και πράξεις που τις έχουν τροποποιήσει ή συμπληρώσει, καθώς και από τις διατάξεις του τίτλου ΙΙ.

2. Τα όργανα και σώματα που είναι αρμόδια στον τομέα της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνεργασίας ασκούν τις αρμοδιότητες και εξουσίες τους βάσει των προϋποθέσεων και των στόχων που ορίζονται στον τίτλο ΙΙΙ και στα έγγραφα που αναφέρονται στο άρθρο 1, τρίτο εδάφιο.

ΤΙΤΛΟΣ II

Διατάξεις για την τροποποίηση των συνθηκών για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Κεφάλαιο I

Διατάξεις για την τροποποίηση της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα

Άρθρο 4

Η συνθήκη ΕΚΑΧ συμπληρώνεται από τις ακόλουθες διατάξεις :

« Άρθρο 32 δ

1. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομοφώνως, κατόπιν αιτήσεως του Δικαστηρίου και μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να προσαρτήσει στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ένα δικαστήριο για την εκδίκαση σε πρώτο βαθμό, υπό την επιφύλαξη ασκήσεως εφέσεως ενώπιον του Δικαστηρίου, περιοριζόμενης σε νομικά θέματα και υπό τους όρους που καθορίζει ο οργανισμός του Δικαστηρίου, ορισμένων κατηγοριών προσφυγών που ασχούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Το δικαστήριο αυτό δεν θα είναι αρμόδιο να εκδικάζει ούτε τις υποθέσεις που εισάγονται από τα κράτη μέλη ή τα κοινοτικά όργανα ούτε τα προδικαστικά ζητήματα που παραπέμπονται δυνάμει του άρθρου 41.

2. Το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 1, καθορίζει τη σύνθεση του δικαστηρίου αυτού και θεσπίζει τις αναγκαίες προσαρμογές και συμπληρωματικές διατάξεις του οργανισμού του Δικαστηρίου. Εκτός από αντίθετη απόφαση του Συμβουλίου, οι διατάξεις της παρούσας συνθήκης που αφορούν το δικαστήριο και οι διατάξεις του πρωτοκόλλου για τον οργανισμό του Δικαστηρίου εφαρμόζονται και στο δικαστήριο αυτό.

3. Τα μέλη του δικαστηρίου αυτού επιλέγονται μεταξύ προσώπων που παρέχουν πλήρη εγγύηση

ανεξαρτησίας και έχουν την απαιτούμενη ικανότητα για την άσκηση δικαστικών καθηκόντων· διορίζονται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών για περίοδο έξι ετών. Ανά τριετία γίνεται μερική ανανέωση. Τα εξερχόμενα μέλη μπορούν να διορίζονται εκ νέου.

4. Το δικαστήριο αυτό καταρτίζει τον κανονισμό διαδικασίας του, σε συμφωνία με το Δικαστήριο. Ο κανονισμός αυτός υπόκειται στην ομόφωνη έγκριση του Συμβουλίου.

Άρθρο 5

Το άρθρο 45 της συνθήκης ΕΚΑΧ συμπληρώνεται με το ακόλουθο εδάφιο :

« Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα κατόπιν αιτήσεως του Δικαστηρίου και μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να τροποποιεί τις διατάξεις του τίτλου III του οργανισμού. »

Κεφάλαιο II

Διατάξεις για την τροποποίηση της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας

ΤΜΗΜΑ I

Θεσμικές διατάξεις

Άρθρο 6

1. Θεσπίζεται διαδικασία συνεργασίας η οποία εφαρμόζεται για τις πράξεις που έχουν ως βάση τα άρθρα 7 και 49, το άρθρο 54, παράγραφος 2, το άρθρο 56, παράγραφος 2, δεύτερη φράση, το άρθρο 57, εκτός από την παράγραφο 2, δεύτερη φράση, τα άρθρα 100 Α, 100 Β, 118 Α και 130 Ε και το άρθρο 130 Ο, παράγραφος 2, της συνθήκης ΕΟΚ.

2. Στο άρθρο 7, δεύτερο εδάφιο, της συνθήκης ΕΟΚ, οι λέξεις «κατόπιν διαβουλεύσεως με τη Συνέλευση» αντικαθίστανται από τις λέξεις «σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο».

3. Στο άρθρο 49 της συνθήκης ΕΟΚ, οι λέξεις «το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και

κατόπιν διαβουλεύσεως με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, λαμβάνει» αντικαθίστανται από τις λέξεις «το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και κατόπιν διαβουλεύσεως με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, λαμβάνει».

4. Στο άρθρο 54, παράγραφος 2, της συνθήκης ΕΟΚ, οι λέξεις «το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και κατόπιν διαβουλεύσεως με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και τη Συνέλευση, εκδίδει» αντικαθίστανται από τις λέξεις «το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και κατόπιν διαβουλεύσεως με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εκδίδει».

5. Στο άρθρο 56, παράγραφος 2, της συνθήκης ΕΟΚ, η δεύτερη φράση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο :

«Ωστόσο, μετά το τέλος του δεύτερου σταδίου, το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία προτάσει της Επιτροπής και σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκδίδει οδηγίες για το συντονισμό των διατάξεων κανονιστικού ή διοικητικού χαρακτήρα των κρατών μελών».

6. Στο άρθρο 57, παράγραφος 1, της συνθήκης ΕΟΚ, οι λέξεις «και κατόπιν διαβουλεύσεως με τη Συνέλευση» αντικαθίστανται από τις λέξεις «και σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο».

7. Στο άρθρο 57, παράγραφος 2, της συνθήκης ΕΟΚ, η τρίτη φράση αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο :

«Ετις άλλες περιπτώσεις, το Συμβούλιο αποφασίζει με ειδική πλειοψηφία, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο».

Άρθρο 7

Το άρθρο 149 της συνθήκης ΕΟΚ αντικαθίσταται από τις ακόλουθες διατάξεις :

Άρθρο 149

1. Όταν δυνάμει της παρούσας συνθήκης, το Συμβούλιο αποφασίζει προτάσει της Επιτροπής, μπορεί να τροποποιεί την πρόταση αυτή μόνον ομόφωνα.

2. Όταν δυνάμει της παρούσας συνθήκης, το Συμβούλιο αποφασίζει σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εφαρμόζεται η ακόλουθη διαδικασία :

α) Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1, προτάσει της Επιτροπής και αφού λάβει τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθορίζει μια κοινή θέση.

β) Η κοινή θέση του Συμβουλίου διαβιβάζεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Συμβούλιο και η Επιτροπή ενημερώνουν πλήρως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τους λόγους που οδήγησαν το Συμβούλιο να υιοθετήσει την κοινή θέση καθώς και σχετικά με τη θέση της Επιτροπής.

Εάν, μέσα σε προθεσμία τριών μηνών μετά την ανακοίνωση αυτή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εγκρίνει την κοινή αυτή θέση ή αν δεν λάβει απόφαση μέσα στην προθεσμία αυτή, το Συμβούλιο εκδίδει οριστικά τη σχετική πράξη σύμφωνα με την κοινή θέση.

γ) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μέσα στην τρίμηνη προθεσμία του σημείου β) μπορεί να προτείνει τροπολογίες της κοινής θέσης του Συμβουλίου, με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών από τα οποία απαρτίζεται. Μπορεί επίσης, με την ίδια πλειοψηφία, να απορρίψει την κοινή θέση του Συμβουλίου. Το αποτέλεσμα των εργασιών διαβιβάζεται στο Συμβούλιο και την Επιτροπή.

Αν το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απορρίψει την κοινή θέση του Συμβουλίου, το Συμβούλιο δεν μπορεί να αποφασίσει σε δεύτερη ανάγνωση παρά μόνο με ομοφωνία.

δ) Η Επιτροπή επανεξετάζει, μέσα σε προθεσμία ενός μηνός, την πρόταση βάσει της οποίας το Συμβούλιο καθόρισε την κοινή του θέση με αφετηρία τις τροπολογίες που προτείνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η Επιτροπή διαβιβάζει στο Συμβούλιο ταυτόχρονα με την επανεξετασθείσα πρότασή της, τις τροπολογίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου τις οποίες δεν περιέλαβε όταν διατύπωσε τη γνώμη της. Το Συμβούλιο μπορεί να εγκρίνει ομόφωνα τις τροπολογίες αυτές.

ε) Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, εγκρίνει την επανεξετασθείσα από την Επιτροπή πρόταση.

Το Συμβούλιο μπορεί να τροποποιήσει την επανεξετασθείσα πρόταση της Επιτροπής μόνον ομόφωνα.

στ) Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στα σημεία γ), δ) και ε), το Συμβούλιο υποχρεούται να αποφασίσει μέσα σε προθεσμία τριών μηνών. Αν δεν ληφθεί απόφαση εντός της προθεσμίας αυτής, η πρόταση της Επιτροπής θεωρείται ως μη εγκριθείσα.

ζ) Οι προθεσμίες που αναφέρονται στα σημεία β) και στ) μπορούν να παραταθούν με κοινή συμφωνία μεταξύ του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κατά ένα μήνα το πολύ.

3. Μέχρις ότου αποφανθεί το Συμβούλιο, η Επιτροπή μπορεί να τροποποιήσει την πρότασή της καθ' όλη τη διάρκεια των διαδικασιών που αναφέρουν οι παράγραφοι 1 και 2».

Άρθρο 8

Στο άρθρο 237 της συνθήκης ΕΟΚ, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από τις ακόλουθες διατάξεις :

«Κάθε ευρωπαϊκό κράτος μπορεί να ζητήσει να γίνει μέλος της Κοινότητας. Απευθύνει την αίτησή του στο Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει ομόφωνα αφού ζητήσει τη γνώμη της Επιτροπής και μετά από σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το οποίο λαμβάνει απόφαση με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών από τα οποία απαρτίζεται».

Άρθρο 9

Στο άρθρο 238 της συνθήκης ΕΟΚ, το δεύτερο εδάφιο αντικαθίσταται από τις ακόλουθες διατάξεις :

«Οι συμφωνίες αυτές συνάπτονται από το Συμβούλιο ομόφωνα και μετά από σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το οποίο λαμβάνει απόφαση με την απόλυτη πλειοψηφία των μελών από τα οποία απαρτίζεται».

Άρθρο 10

Το άρθρο 145 της συνθήκης ΕΟΚ συμπληρώνεται από τις ακόλουθες διατάξεις :

«— αναθέτει στην Επιτροπή, με τις πράξεις που εκδίδει, αρμοδιότητες εκτέλεσης των κανόνων

που θεσπίζει. Το Συμβούλιο μπορεί να υπαγάγει την άσκηση αυτών των αρμοδιοτήτων σε ορισμένους όρους. Το Συμβούλιο μπορεί επίσης να διατηρήσει το δικαίωμα να ασκεί απευθείας εκτελεστικές αρμοδιότητες σε ειδικές περιπτώσεις. Οι ανωτέρω όροι πρέπει να ανταποκρίνονται στις αρχές και στους κανόνες που θα έχει θεσπίσει προηγουμένως το Συμβούλιο, με ομόφωνη απόφαση, μετά από πρόταση της Επιτροπής και γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου».

Άρθρο 11

Η συνθήκη ΕΟΚ συμπληρώνεται από τις ακόλουθες διατάξεις :

« Άρθρο 168 Α

1. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομοφώνως κατόπιν αιτήσεως του Δικαστηρίου και μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή και το Κοινοβούλιο, μπορεί να προσαρτήσει στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ένα δικαστήριο για την εκδίκαση σε πρώτο βαθμό, υπό την επιφύλαξη ασκήσεως εφέσεως ενώπιον του Δικαστηρίου, περιοριζόμενης σε νομικά θέματα και υπό τους όρους που καθορίζει ο οργανισμός του Δικαστηρίου, ορισμένων κατηγοριών προσφυγών που ασκούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Το δικαστήριο αυτό δεν θα είναι αρμόδιο να εκδικάζει ούτε τις υποθέσεις που εισάγονται από τα κράτη μέλη ή τα κοινοτικά όργανα ούτε τα προδικαστικά ζητήματα που παραπέμπονται δυνάμει του άρθρου 177.

2. Το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 1, καθορίζει τη σύνθεση του δικαστηρίου αυτού και θεσπίζει τις αναγκαίες προσυρμογές και συμπληρωματικές διατάξεις του οργανισμού του Δικαστηρίου. Εκτός από αντίθετη απόφαση του Συμβουλίου, οι διατάξεις της παρούσας συνθήκης που αφορούν το Δικαστήριο και ιδίως οι διατάξεις του πρωτοκόλλου για τον οργανισμό του Δικαστηρίου εφαρμόζονται και στο δικαστήριο αυτό.

3. Τα μέλη του δικαστηρίου αυτού επιλέγονται μεταξύ προσώπων που παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας και έχουν την απαιτούμενη ικανότητα για την άσκηση δικαστικών καθηκόντων· διορίζονται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών για περίοδο έξι ετών. Ανά τριετία γίνεται μερική ανανέωση. Τα εξερχόμενα μέλη μπορούν να διορίζονται εκ νέου.

4. Το δικαστήριο αυτό καταρτίζει τον κανονισμό διαδικασίας του, σε συμφωνία με το Δικαστήριο. Ο κανονισμός αυτός υπόκειται στην ομόφωνη έγκριση του Συμβουλίου».

Άρθρο 12

Στο άρθρο 188 της συνθήκης ΕΟΚ παρεμβάλλεται το ακόλουθο δεύτερο εδάφιο :

«Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα κατόπιν αιτήσεως του Δικαστηρίου και μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να τροποποιεί τις διατάξεις του τίτλου ΙΙΙ του οργανισμού».

ΤΜΗΜΑ ΙΙ

Διατάξεις για τις βάσεις και την πολιτική της Κοινότητας

Ενότητα Ι – Εσωτερική αγορά

Άρθρο 13

Η συνθήκη ΕΟΚ συμπληρώνεται από τις ακόλουθες διατάξεις :

« Άρθρο 8 Α

Η Κοινότητα εκδίδει τα μέτρα για την προοδευτική εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς κατά τη διάρκεια χρονικής περιόδου η οποία λήγει την 31η Δεκεμβρίου 1992, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, των άρθρων 8 Β, 8 Γ και 28, του άρθρου 57, παράγραφος 2, του άρθρου 59, του άρθρου 70, παράγραφος 1, και των άρθρων 84, 99, 100 Α και 100 Β και με την επιφύλαξη των άλλων διατάξεων της παρούσας συνθήκης.

Η εσωτερική αγορά περιλαμβάνει ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των προσώπων, των υπηρεσιών και των κεφαλαίων σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συνθήκης».

Άρθρο 14

Η συνθήκη ΕΟΚ συμπληρώνεται από τις ακόλουθες διατάξεις :

« Άρθρο 8 Β

Η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο πριν από την 31η Δεκεμβρίου 1988 και πριν από την 31η Δεκεμβρίου 1990 έκθεση σχετικά με την πρόοδο των εργασιών για την πραγματοποίηση της εσωτερικής αγοράς μέσα στην προθεσμία που ορίζεται στο άρθρο 8Α.

Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία, μετά από πρόταση της Επιτροπής, προσδιορίζει τους προσανατολισμούς και τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την εξασφάλιση ισόρροπης προόδου σε όλους τους σχετικούς τομείς».

Άρθρο 15

Η συνθήκη ΕΟΚ συμπληρώνεται από τις ακόλουθες διατάξεις :

« Άρθρο 8 Γ

Κατά τη διατύπωση των προτάσεων της για την υλοποίηση των στόχων του άρθρου 8 Α, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη το μέγεθος της προσπάθειας την οποία θα πρέπει να υποστούν ορισμένες οικονομίες που εμφανίζουν διαφορές ανάπτυξης κατά τη διάρκεια της περιόδου εγκαθίδρυσης της εσωτερικής αγοράς και μπορεί να προτείνει τις κατάλληλες διατάξεις.

Αν οι διατάξεις αυτές λάβουν τη μορφή παρεκκλίσεων, πρέπει να έχουν προσωρινό χαρακτήρα και να επιφέρουν την ελάχιστη δυνατή διαταραχή στη λειτουργία της Κοινής Αγοράς».

Άρθρο 16

1. Το άρθρο 28 της συνθήκης ΕΟΚ αντικαθίσταται από τις ακόλουθες διατάξεις :

« Άρθρο 28

Κάθε αυτόνομη τροποποίηση ή αναστολή των δασμών του Κοινού Δασμολογίου αποφασίζεται από το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία μετά από πρόταση της Επιτροπής».

2. Στο άρθρο 57, παράγραφος 2, της συνθήκης ΕΟΚ, η δεύτερη φράση αντικαθίσταται από τις ακόλουθες διατάξεις :

«Η ομοφωνία είναι αναγκαία προκειμένου για οδηγίες, η εκτέλεση των οποίων σε ένα τουλάχιστον

στον κράτος μέλος συνεπάγεται τροποποίηση των σημερινών νομοθετικών αρχών του επαγγελματικού καθεστώτος, όσον αφορά την κατάρτιση και τους όρους πρόσβασης των φυσικών προσώπων.»

3. Στο άρθρο 59, δεύτερο εδάφιο, της συνθήκης ΕΟΚ, οι λέξεις «με ομόφωνη απόφασή του» αντικαθίστανται από τις λέξεις «με ειδική πλειοψηφία».

4. Στο άρθρο 70, παράγραφος 1, της συνθήκης ΕΟΚ, οι δύο τελευταίες φράσεις αντικαθίστανται από τις ακόλουθες διατάξεις :

«Προς το σκοπό αυτό, το Συμβούλιο εκδίδει οδηγίες με ειδική πλειοψηφία. Προσπαθεί να επιτύχει τον υψηλότερο βαθμό ελευθερώσεως. Η ομοφωνία είναι αναγκαία για τα μέτρα που αποτελούν οπισθοδρόμηση στον τομέα της απελευθέρωσης των κινήσεων των κεφαλαίων.»

5. Στο άρθρο 84, παράγραφος 2, της συνθήκης ΕΟΚ, η λέξη «ομοφώνως» αντικαθίσταται από τις λέξεις «με ειδική πλειοψηφία».

6. Στο άρθρο 84 της συνθήκης ΕΟΚ, η παράγραφος 2 συμπληρώνεται από το ακόλουθο εδάφιο :

«Είναι εφαρμοστέες οι διαδικαστικές διατάξεις του άρθρου 75, παράγραφοι 1 και 3.»

Άρθρο 17

Το άρθρο 99 της συνθήκης ΕΟΚ αντικαθίσταται από τις ακόλουθες διατάξεις :

« Άρθρο 99

Το Συμβούλιο, με ομόφωνη απόφαση προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκδίδει διατάξεις σχετικές με την εναρμόνιση των νομοθεσιών περί των φόρων κύκλου εργασιών, των ειδικών φόρων καταναλώσεως και των λοιπών εμμέσων φόρων στο βαθμό κατά τον οποίο η εναρμόνιση αυτή είναι αναγκαία για να εξασφαλιστεί η εγκαθίδρυση και η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς μέσα στην προθεσμία του άρθρου 8 Α.»

Άρθρο 18

Η συνθήκη ΕΟΚ συμπληρώνεται από τις ακόλουθες διατάξεις :

« Άρθρο 100 Α

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 100 και εκτός αν ορίζει άλλως η παρούσα συνθήκη, εφαρμόζονται οι ακόλουθες διατάξεις για την πραγματοποίηση των στόχων του άρθρου 8 Α. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας με ειδική πλειοψηφία κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, εκδίδει τα μέτρα σχετικά με την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που έχουν ως αντικείμενο την εγκαθίδρυση και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται στις φορολογικές διατάξεις, στις διατάξεις για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και στις διατάξεις για τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των μισθωτών.

3. Η Επιτροπή, στις προτάσεις της που προβλέπει η παράγραφος 1 στους τομείς της υγείας, της ασφάλειας, της προστασίας, του περιβάλλοντος και της προστασίας των καταναλωτών, βασίζεται σε υψηλό επίπεδο προστασίας.

4. Όταν, αφού το Συμβούλιο εγκρίνει με ειδική πλειοψηφία ένα μέτρο εναρμόνισης, ένα κράτος μέλος θεωρεί αναγκαίο να εφαρμόσει εθνικές διατάξεις που δικαιολογούνται από σοβαρές ανάγκες που αναφέρονται στο άρθρο 36 ή σχετικές με την προστασία του χώρου της εργασίας ή του περιβάλλοντος, τις κοινοποιεί στην Επιτροπή.

Η Επιτροπή επιβεβαιώνει τις διατάξεις αυτές αφού εξακριβώσει ότι δεν αποτελούν μέσο αυθαίρετων διακρίσεων ούτε συγκεκαλυμμένο περιορισμό του εμπορίου μεταξύ των κρατών μελών.»

Κατά παρέκκλιση από τη διαδικασία των άρθρων 169 και 170, η Επιτροπή ή κάθε κράτος μέλος δύναται να προσφύγει απευθείας στο Δικαστήριο, αν κρίνει ότι άλλο κράτος μέλος ασκεί καταχρηστικώς τις εξουσίες που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

5. Τα μέτρα εναρμόνισης που αναφέρονται πιο πάνω περιλαμβάνουν, στις ενδεδειγμένες περιπτώσεις, ρήτρα διασφάλισης που επιτρέπει στα κράτη μέλη να λάβουν, για έναν ή περισσότερους από τους μη οικονομικούς λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 36, προσωρινά μέτρα υποκειμένα σε κοινοτική διαδικασία ελεγχου.»

Άρθρο 19

Η συνθήκη ΕΟΚ συμπληρώνεται από τις ακόλουθες διατάξεις :

« Άρθρο 100 Β

1. Κατά τη διάρκεια του έτους 1992, η Επιτροπή προβαίνει μαζί με κάθε κράτος μέλος σε απογραφή των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που εμπίπτουν στο άρθρο 100 Α και δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο εναρμόνισης με βάση αυτό το τελευταίο άρθρο.

Το Συμβούλιο μπορεί να αποφασίσει κατά τις διατάξεις του άρθρου 100 Α ότι οι ισχύουσες σε ένα κράτος μέλος διατάξεις πρέπει να αναγνωριστούν ως ισοδύναμες με αυτές που εφαρμόζονται από ένα άλλο κράτος μέλος.

2. Οι διατάξεις του άρθρου 100 Α, παράγραφος 4, εφαρμόζονται κατ' αναλογία.

3. Η Επιτροπή προβαίνει στην απογραφή που αναφέρεται στην παράγραφο 1, πρώτο εδάφιο, και υποβάλλει σε είθετο χρόνο κατάλληλης προτάσεις ώστε να επιτρέψει στο Συμβούλιο να αποφασίσει πριν από το τέλος του 1992.»

Ενότητα II – Νομισματική ικανότητα

Άρθρο 20

1. Στο τρίτο μέρος, τίτλος II, της συνθήκης ΕΟΚ παρεμβάλλεται ένα νέο κεφάλαιο I, που έχει ως εξής :

«Κεφάλαιο I

Συνεργασία στο πεδίο της οικονομικής και νομισματικής πολιτικής
(Οικονομική και νομισματική ένωση)

Άρθρο 102 Α

1. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η απαραίτητη για την περαιτέρω ανάπτυξη της Κοινότητας σύγκλιση των οικονομικών και νομισματικών πολιτικών, τα κράτη μέλη συνεργάζονται σύμφωνα με τους στόχους του άρθρου 104. Λαμβάνουν υπόψη εν προκειμένω την πείρα που αποκτήθηκε χάρη στη συνεργασία στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος και

χάρη στην ανάπτυξη της ECU και τηρούν τις υπάρχουσες αρμοδιότητες.

2. Εφόσον η περαιτέρω εξέλιξη στον τομέα της οικονομικής και νομισματικής πολιτικής απαιτήσει θεσμικές τροποποιήσεις, θα εφαρμοστούν οι διατάξεις του άρθρου 236. Για τις θεσμικές τροποποιήσεις στο νομισματικό τομέα, ζητείται επίσης η γνώμη της Νομισματικής Επιτροπής και της Επιτροπής των Διοικητών των Κεντρικών Τραπεζών.»

2. Τα κεφάλαια 1, 2 και 3 γίνονται αντίστοιχα κεφάλαια 2, 3 και 4.

Ενότητα III – Κοινωνική πολιτική

Άρθρο 21

Η συνθήκη ΕΟΚ συμπληρώνεται από τις ακόλουθες διατάξεις :

« Άρθρο 118 Α

1. Τα κράτη μέλη αποδίδουν ιδιαίτερη προσοχή στην προώθηση της καλύτερης ιδίως του χώρου της εργασίας, για να προστατεύσουν την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, και θέτουν ως στόχο την εναρμόνιση των συνθηκών που υφίστανται σε αυτόν τον τομέα μέσα σε μια οπτική προόδου.

2. Για να συμβάλει στην πραγματοποίηση του στόχου που προβλέπεται στην πρώτη παράγραφο, το Συμβούλιο με ειδική πλειοψηφία, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής, σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, θεσπίζει με οδηγία τις ελάχιστες προδιαγραφές, οι οποίες θα εφαρμοστούν σταδιακά, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες και τις τεχνικές ρυθμίσεις που υφίστανται σε κάθε κράτος μέλος.

Στις οδηγίες αυτές αποφεύγεται η επιβολή διοικητικών, οικονομικών και νομικών εξαναγκασμών οι οποίοι θα εμπόδιζαν τη δημιουργία και την ανάπτυξη των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων.

3. Οι διατάξεις που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζουν κάθε κράτος μέλος να διατηρήσει και να καθιερώσει αυστηρό-

τερα μέτρα προστασίας των συνθηκών εργασίας, τα οποία δεν αντίκεινται στην παρούσα συνθήκη.»

Άρθρο 22

Η συνθήκη ΕΟΚ συμπληρώνεται από τις ακόλουθες διατάξεις :

« Άρθρο 118 Β

Η Επιτροπή προσπαθεί να αναπτύξει μεταξύ των κοινωνικών εταίρων σε ευρωπαϊκό επίπεδο το διάλογο που θα μπορούσε να καταλήξει, εφόσον οι εν λόγω κοινωνικοί εταίροι το επιθυμούν, σε συμβατικές σχέσεις.»

Ενότητα IV – Οικονομική και κοινωνική συνοχή

Άρθρο 23

Στο τρίτο μέρος της συνθήκης ΕΟΚ, προστίθεται ένας τίτλος V, ο οποίος έχει ως εξής :

«Τίτλος V

Οικονομική και κοινωνική συνοχή

Άρθρο 130 Α

Για να προαχθεί η αρμονική ανάπτυξη του συνόλου της Κοινότητας, η Κοινότητα αναπτύσσει και εξακολουθεί τη δράση της με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής και κοινωνικής της συνοχής.

Η Κοινότητα αποσκοπεί ιδιαίτερα στη μείωση του χάσματος μεταξύ των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των πλέον μειονεκτικών περιοχών.

Άρθρο 130 Β

Τα κράτη μέλη ασχούν και συντονίζουν την οικονομική τους πολιτική με σκοπό να επιτευχθούν και οι στόχοι του άρθρου 130 Α. Η υλοποίηση των κοινών πολιτικών και της εσωτερικής αγοράς λαμβάνει υπόψη τους στόχους των άρθρων 130 Α και 130 Γ και συμμετέχει στην πραγματοποίησή τους. Η Κοινότητα ενισχύει την πραγματοποίηση αυτή με τη δράση της, διαμέσου των διαρθρωτικών ταμείων (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα προσανατολισμού, Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης), της Ευρω-

παϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών μέσων.

Άρθρο 130 Γ

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης προορίζεται να συμβάλει στη διόρθωση των κυριότερων περιφερειακών ανισοτήτων στην Κοινότητα μέσω μιας συμμετοχής στην ανάπτυξη και στη διαρθρωτική αναπροσαρμογή των περιοχών που παρουσιάζουν καθυστέρηση στην ανάπτυξη τους καθώς και στη μετάτροπή των βιομηχανικών περιοχών που βρίσκονται σε παρακμή.

Άρθρο 130 Δ

Από την έναρξη ισχύος της ενιαίας ευρωπαϊκής Πράξης, η Επιτροπή υποβάλλει στο Συμβούλιο γενική πρόταση η οποία αποσκοπεί να επιφέρει στη δομή και τους κανόνες λειτουργίας των υφιστάμενων διαρθρωτικών ταμείων (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα προσανατολισμού, Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης), τις τυχόν αναγκαίες τροποποιήσεις για τη διευκρίνιση και την ορθολογική οργάνωσή της αποστολής τους, ούτως ώστε να συμβάλει στην πραγματοποίηση των στόχων των άρθρων 130 Α και 130 Γ καθώς και να ενισχύσει την αποτελεσματικότητά τους και να συντονίσει τις παρεμβάσεις τους μεταξύ τους και με τις παρεμβάσεις που προέρχονται από τα υφιστάμενα χρηματοδοτικά μέσα. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα σχετικά με την πρόταση αυτή μέσα σε προθεσμία ενός έτους, μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή.

Άρθρο 130 Ε

Μετά την έκδοση της απόφασης που αναφέρεται στο άρθρο 130 Δ, οι σχετικές με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης εκτελεστικές αποφάσεις λαμβάνονται από το Συμβούλιο, με ειδική πλειοψηφία, μετά από πρόταση της Επιτροπής και σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων, τμήμα προσανατολισμού, και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, τα άρθρα 13, 126 και 127 εξακολουθούν να ισχύουν αντίστοιχα.»

Ενότητα V – Έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη

Άρθρο 24

Στο τρίτο μέρος της συνθήκης ΕΟΚ προστίθεται ένας τίτλος VI, ο οποίος έχει ως εξής :

«Τίτλος VI

Έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη

Άρθρο 130 ΣΤ

1. Στόχος της Κοινότητας είναι η ενίσχυση των επιστημονικών και τεχνολογικών βάσεων της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και η διευκόλυνση της ανάπτυξης της διεθνούς ανταγωνιστικότητάς της.

2. Για το σκοπό αυτόν, ενθαρρύνει τις επιχειρήσεις, περιλαμβανομένων και των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, τα ερευνητικά κέντρα και τα πανεπιστήμια στις προσπάθειές τους στους τομείς της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης· ενισχύει τις προσπάθειες για συνεργασία, αποβλέποντας, ιδιαίτερα, στο να δοθεί στις επιχειρήσεις η ευκαιρία να εκμεταλλευθούν πλήρως τις δυνατότητες που παρέχει η εσωτερική αγορά της Κοινότητας, ιδίως μέσω του ανοίγματος των εθνικών δημόσιων συμβάσεων, του καθορισμού κοινών προτύπων και της εξάλειψης των νομικών και φορολογικών εμποδίων στη συνεργασία αυτή.

3. Κατά την πραγματοποίηση των στόχων αυτών, λαμβάνεται ειδικά υπόψη η σχέση μεταξύ της κοινής προσπάθειας που αναλαμβάνεται στον τομέα της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, της εγκαθίδρυσης της εσωτερικής αγοράς και της υλοποίησης κοινών πολιτικών, ιδίως στον τομέα του ανταγωνισμού και των συναλλαγών.

Άρθρο 130 Ζ

Κατά την επιδίωξη αυτών των στόχων, η Κοινότητα αναλαμβάνει τις ακόλουθες δράσεις, οι οποίες συμπληρώνουν τις δράσεις που έχουν αναληφθεί στα κράτη μέλη :

α) εφαρμογή των προγραμμάτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης, με προώθηση της συνεργασίας με τις επιχειρήσεις, τα κέντρα ερευνών και τα πανεπιστήμια,

β) προώθηση της συνεργασίας στον τομέα της κοινοτικής έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης με τις τρίτες χώρες και τους διεθνείς οργανισμούς,

γ) διάδοση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων στον τομέα της κοινοτικής έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης,

δ) προώθηση της κατάρτισης και της κινητικότητας των ερευνητών της Κοινότητας.

Άρθρο 130 Η

Τα κράτη μέλη συντονίζουν μεταξύ τους, σε επαφή με την Επιτροπή, τις πολιτικές και τα προγράμματα που ακολουθούνται σε εθνικό επίπεδο. Η Επιτροπή, σε στενή επαφή με τα κράτη μέλη, μπορεί να αναλάβει κάθε είδους πρωτοβουλία χρήσιμη για την προώθηση αυτού του συντονισμού.

Άρθρο Θ

1. Η Κοινότητα θεσπίζει ένα πολυετές πρόγραμμα-πλαίσιο στο οποίο περιλαμβάνεται το σύνολο των δράσεών της. Το πρόγραμμα-πλαίσιο ορίζει τους επιστημονικούς και τεχνικούς στόχους, προσδιορίζει τις αντίστοιχες προτεραιότητες, υποδεικνύει τις γενικές γραμμές των σχεδιαζόμενων δράσεων, ορίζει το ποσό που κρίνεται αναγκαίο και τον τρόπο της χρηματοδοτικής συμμετοχής της Κοινότητας στο σύνολο του προγράμματος, καθώς και την κατανομή του ποσού αυτού μεταξύ των διαφόρων σχεδιαζόμενων δράσεων.

2. Το πρόγραμμα-πλαίσιο μπορεί να προσαρμοσθεί ή να συμπληρωθεί ανάλογα με την εξέλιξη των καταστάσεων.

Άρθρο 130 Ι

Η εφαρμογή του προγράμματος-πλαισίου γίνεται μέσω ειδικών προγραμμάτων που αναπτύσσονται στο εσωτερικό κάθε δράσης. Σε κάθε ειδικό πρόγραμμα διευκρινίζονται οι λεπτομέρειες για την υλοποίησή του, ορίζεται η διάρκειά του και προβλέπονται τα μέσα που θεωρούνται αναγκαία.

Το Συμβούλιο καθορίζει τους τρόπους διάδοσης των γνώσεων που προέρχονται από τα ειδικά προγράμματα.

Άρθρο 130 Κ

Κατά την εφαρμογή του πολυετούς προγράμματος-πλαισίου μπορούν να αποφασισθούν συμπληρωματικά προγράμματα στα οποία συμμετέχουν ορισμένες μόνο κράτη μέλη, τα οποία και

εξασφαλίζουν τη χρηματοδότησή τους, με την επιφύλαξη ενδεχόμενης συμμετοχής της Κοινότητας.

Το Συμβούλιο θεσπίζει τους κανόνες που εφαρμόζονται στα συμπληρωματικά προγράμματα και ιδίως στο θέμα της διάδοσης των γνώσεων και της πρόσβασης των άλλων κρατών μελών.

Άρθρο 130 Α

Στα πλαίσια της εφαρμογής του πολυετούς προγράμματος-πλαισίου, η Κοινότητα μπορεί να προβλέπει, κατόπιν συμφωνίας με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, τη συμμετοχή σε προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης που αναλαμβάνονται από περισσότερα κράτη μέλη, περιλαμβανομένης και της συμμετοχής στις δομές που δημιουργούνται για την εκτέλεση αυτών των προγραμμάτων.

Άρθρο 130 Μ

Στα πλαίσια της εφαρμογής του πολυετούς προγράμματος-πλαισίου, η Κοινότητα μπορεί να προβλέπει συνεργασία στον τομέα της κοινοτικής έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης με τρίτες χώρες ή διεθνείς οργανισμούς.

Ο τρόπος συνεργασίας αυτής μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο διεθνών συμφωνιών μεταξύ της Κοινότητας και των ενδιαφερομένων τρίτων. Η διαπραγμάτευση και η σύναψη των συμφωνιών αυτών γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 228.

Άρθρο 130 Ν

Η Κοινότητα μπορεί να δημιουργήσει κοινές επιχειρήσεις ή οποιαδήποτε άλλη αναγκαία υποδομή για την καλή εκτέλεση των προγραμμάτων κοινοτικής έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης.

Άρθρο 130 Ξ

1. Ο τρόπος χρηματοδότησης κάθε προγράμματος, περιλαμβανομένης και της ενδεχόμενης συμμετοχής της Κοινότητας, καθορίζεται κατά την έγκριση του προγράμματος.

2. Το ποσό της ετήσιας συνεισφοράς της Κοινότητας εγκρίνεται στα πλαίσια της διαδικασίας του προϋπολογισμού, με την επιφύλαξη των άλλων τρόπων ενδεχόμενης κοινοτικής παρέμβασης. Το άθροισμα του κατ'επίμηση κόστους

των ειδικών προγραμμάτων δεν πρέπει να υπερβαίνει τη χρηματοδότηση που προβλέπεται από το πρόγραμμα-πλαίσιο.

Άρθρο 130 Ο

1. Το Συμβούλιο θεσπίζει ομόφωνα, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, τις διατάξεις που αναφέρονται στα άρθρα 130 Θ και 130 Ν.

2. Το Συμβούλιο θεσπίζει με ειδική πλειοψηφία, προτάσει της Επιτροπής, μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, τις διατάξεις που αναφέρονται στα άρθρα 130 Ι, 130 Κ, 130 Λ, 130 Μ και το άρθρο 130 Ξ, παράγραφος 1. Η έγκριση των συμπληρωματικών προγραμμάτων απαιτεί, επιπλέον, τη συμφωνία των ενδιαφερομένων κρατών μελών.»

Ενότητα VI – Περιβάλλον

Άρθρο 25

Στο τρίτο μέρος της συνθήκης ΕΟΚ, προστίθεται ένας τίτλος VII, ο οποίος έχει ως εξής :

«Τίτλος VII Περιβάλλον

Άρθρο 130 Π

1. Η δράση της Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος έχει ως αντικείμενο :

- τη διατήρηση, την προστασία και τη βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος,
- τη συμβολή στην προστασία της υγείας των προσώπων,
- την εξασφάλιση συνετής και ορθολογικής χρησιμοποίησης των φυσικών πόρων.

2. Η δράση της Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος στηρίζεται στις αρχές της προληπτικής δράσης, της επανόρθωσης των προσβολών του περιβάλλοντος, κατά προτεραιότητα στην πηγή, καθώς και στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει». Οι ανάγκες της προστασίας του περιβάλλοντος αποτελούν συνιστώσα των άλλων πολιτικών της Κοινότητας.

3. Κατά την επεξεργασία της δράσης της στον τομέα του περιβάλλοντος, η Κοινότητα λαμβάνει υπόψη :

- τα διαθέσιμα επιστημονικά και τεχνικά δεδομένα,
- τις συνθήκες του περιβάλλοντος στις διάφορες περιοχές της Κοινότητας,
- τα πλεονεκτήματα και τις επιβαρύνσεις που μπορούν να προκύψουν από τη δράση ή την απουσία δράσης,
- την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Κοινότητας στο σύνολό της και την ισόρροπη ανάπτυξη των περιοχών της.

4. Η Κοινότητα δρα στον τομέα του περιβάλλοντος εφόσον οι στόχοι που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να πραγματοποιηθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο παρά σε επίπεδο των επί μέρους κρατών μελών. Με επιφύλαξη ορισμένων μέτρων κοινοτικού χαρακτήρα, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη χρηματοδότηση και την εκτέλεση των άλλων μέτρων.

5. Στα πλαίσια των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, η Κοινότητα και τα κράτη μέλη συνεργάζονται με τις τρίτες χώρες και τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς. Για τις λεπτομέρειες της συνεργασίας της Κοινότητας μπορούν να υπάρξουν συμφωνίες μεταξύ της Κοινότητας και των αφορώμενων τρίτων χωρών. Η διαπραγματεύση και η σύναψη των συμφωνιών αυτών γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 228.

Το προηγούμενο εδάφιο δεν θίγει την αρμοδιότητα των κρατών μελών να διαπραγματεύονται στα πλαίσια διεθνών οργανισμών και να συνάπτουν διεθνείς συμφωνίες.

Άρθρο 130 Ρ

Το Συμβούλιο, προτάσει της Επιτροπής και μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, αποφασίζει ομόφωνα για τη δράση που θα αναλάβει η Κοινότητα.

Υπό τις συνθήκες που προβλέπονται στο προηγούμενο εδάφιο, το Συμβούλιο καθορίζει τα θέματα επί των οποίων λαμβάνονται αποφάσεις με ειδική πλειοψηφία.

Άρθρο 130 Σ

Τα μέτρα προστασίας που λαμβάνονται από κοινού δυνάμει του άρθρου 130 Ρ δεν εμποδίζουν τα κράτη μέλη να διατηρούν και να θεσπίζουν μέτρα ενισχυμένης προστασίας που δεν αντίκεινται στην παρούσα συνθήκη.»

Κεφάλαιο III

Διατάξεις για την τροποποίηση της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας

Άρθρο 26

Η συνθήκη ΕΚΑΕ συμπληρώνεται από τις ακόλουθες διατάξεις :

« Άρθρο 140 Α

1. Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομοφώνως, κατόπιν αιτήσεως του Δικαστηρίου και μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να προσαρτήσει στο Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ένα δικαστήριο για την εκδίκαση σε πρώτο βαθμό, υπό την επιφύλαξη ασκήσεως εφέσεως ενώπιον του Δικαστηρίου, περιοριζόμενης σε νομικά θέματα και υπό τους όρους που καθορίζει ο οργανισμός του Δικαστηρίου, ορισμένων κατηγοριών προσφυγών που ασκούνται από φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Το δικαστήριο αυτό δεν θα είναι αρμόδιο να εκδικάζει ούτε τις υποθέσεις που εισάγονται από τα κράτη μέλη ή τα κοινοτικά όργανα ούτε τα προδικαστικά ζητήματα που παραπέμπονται δυνάμει του άρθρου 150.

2. Το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 1, καθορίζει τη σύνθεση του δικαστηρίου αυτού και θεσπίζει τις αναγκαίες προσαρμογές και συμπληρωματικές διατάξεις του οργανισμού του Δικαστηρίου. Εκτός από αντίθετη απόφαση του Συμβουλίου, οι διατάξεις της παρούσας συνθήκης που αφορούν το Δικαστήριο και ιδίως οι διατάξεις του πρωτοκόλλου για τον οργανισμό του Δικαστηρίου εφαρμόζονται και στο δικαστήριο αυτό.

3. Τα μέλη του δικαστηρίου αυτού επιλέγονται μεταξύ προσώπων που παρέχουν πλήρη εγγύηση ανεξαρτησίας και έχουν την απαιτούμενη ικανότητα για την άσκηση δικαστικών καθηκόντων· διορίζονται με κοινή συμφωνία από τις κυβερνήσεις των κρατών μελών για περίοδο έξι ετών. Ανά τριετία γίνεται μερική ανανέωση. Τα εξερχόμενα μέλη μπορούν να διορίζονται εκ νέου.

4. Το δικαστήριο αυτό καταρτίζει τον κανονισμό διαδικασίας του, σε συμφωνία με το Δικαστήριο. Ο κανονισμός αυτός υπόκειται στην ομόφωνη έγκριση του Συμβουλίου.»

Άρθρο 27

Στο άρθρο 160 της συνθήκης ΕΚΑΕ παρεμβάλλεται το ακόλουθο δεύτερο εδάφιο :

«Το Συμβούλιο, αποφασίζοντας ομόφωνα κατόπιν αιτήσεως του Δικαστηρίου και μετά από διαβούλευση με την Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μπορεί να τροποποιεί τις διατάξεις του τίτλου ΙΙΙ του οργανισμού.»

Κεφάλαιο IV

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 28

Οι διατάξεις της παρούσας Πράξης δεν θίγουν τις διατάξεις των Πράξεων προσχώρησης του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες.

Άρθρο 29

Στο άρθρο 4, παράγραφος 2, της απόφασης 85/257/ΕΟΚ, Ευρατόμ, του Συμβουλίου της 7ης Μαΐου 1985, σχετικά με το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων, οι λέξεις «το ύψος και η κλίμακα κατανομής των οποίων ορίζονται ομόφωνα από το Συμβούλιο» αντικαθίστανται από τις λέξεις «το ύψος και η κλίμακα κατανομής των οποίων ορίζονται με απόφαση του Συμβουλίου που λαμβάνεται με ειδική πλειοψηφία αφού συμφωνήσουν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη».

Η παρούσα τροποποίηση δεν θίγει το νομικό χαρακτήρα της ανωτέρω απόφασης.

ΤΙΤΛΟΣ III

Διατάξεις για την Ευρωπαϊκή Συνεργασία στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής

Άρθρο 30

Η Ευρωπαϊκή Συνεργασία στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής διέπεται από τις ακόλουθες διατάξεις :

1. Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη, μέλη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, προσπαθούν να διατυπώνουν και να εφαρμόζουν από κοινού μια ευρωπαϊκή εξωτερική πολιτική.

2. α) Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να ενημερώνονται αμοιβαία και να διαβουλεύονται μεταξύ τους πάνω σε κάθε θέμα εξωτερικής πολιτικής που παρουσιάζει γενικό ενδιαφέρον, εις τρόπον ώστε να εξασφαλίζουν ότι η συνδυασμένη τους επιρροή θα ασκείται κατά τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο με το συντονισμό, τη σύγκλιση των θέσεων τους και την πραγματοποίηση κοινών δράσεων.

β) Οι διαβουλεύσεις διενεργούνται πριν καθορίσουν τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη την οριστική τους θέση.

γ) Κάθε Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος, σε κάθε περίπτωση που υιοθετεί συγκεκριμένη θέση και αναλαμβάνει εθνική δράση, λαμβάνει πλήρως υπόψη τις θέσεις των λοιπών εταίρων του και συνεκτιμά δεόντως το ενδιαφέρον που παρουσιάζει η υιοθέτηση και η εφαρμογή κοινών ευρωπαϊκών θέσεων.

Για να αυξάνεται η ικανότητα κοινής δράσης τους στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής, τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη μεριμνούν για την προοδευτική ανάπτυξη και τον καθορισμό κοινών αρχών και στόχων.

Ο καθορισμός κοινών θέσεων συνιστά σημείο αναφοράς για τις πολιτικές των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών.

δ) Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη προσπαθούν να αποφεύγουν κάθε δράση ή λήψη θέσης που βλάπτει την αποτελεσματικότητά

τους ως συμπαγούς δύναμης στις διεθνείς σχέσεις ή στα πλαίσια διεθνών οργανισμών.

3. α) Οι Υπουργοί Εξωτερικών και ένα μέλος της Επιτροπής συνέρχονται τέσσερις τουλάχιστον φορές το χρόνο στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνεργασίας. Μπορούν να εξετάζουν επίσης τα θέματα εξωτερικής πολιτικής στα πλαίσια της Πολιτικής Συνεργασίας κατά τις συνόδους του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

β) Η Επιτροπή συμμετέχει πλήρως στις εργασίες της Πολιτικής Συνεργασίας.

γ) Για να είναι δυνατή η ταχεία λήψη κοινών θέσεων και η πραγματοποίηση κοινών δράσεων, τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αποφεύγουν, στο μέτρο του δυνατού, να θέτουν εμπόδια στη διαμόρφωση γενικής συναίνεσης και στην κοινή δράση που θα μπορούσε ενδεχομένως να προκύψει από αυτή.

4. Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη μεριμνούν για τη στενή σύνδεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου με την ευρωπαϊκή πολιτική Συνεργασία. Προς το σκοπό αυτόν, η Προεδρία ενημερώνει ταχτικά το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για τα θέματα εξωτερικής πολιτικής που εξετάζονται στα πλαίσια των εργασιών της Πολιτικής Συνεργασίας, και φροντίζει ώστε να λαμβάνονται δεόντως υπόψη στις εργασίες αυτές οι απόψεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

5. Οι εξωτερικές πολιτικές της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και οι πολιτικές που θα συμφωνούνται στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνεργασίας πρέπει να έχουν συνοχή μεταξύ τους.

Η Προεδρία και η Επιτροπή, ανάλογα με τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους, έχουν την ειδική ευθύνη να φροντίζουν για την επιδίωξη και τη διατήρηση αυτής της συνοχής.

6. α) Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη κρίνουν ότι μια στενότερη συνεργασία πάνω στα θέματα ευρωπαϊκής ασφάλειας μπορεί, από τη φύση της, να συμβάλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη μιας ευρωπαϊκής ταυτότητας στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής. Είναι διατεθειμένα να συντονίσουν περισσότερο τις θέσεις τους πάνω στις πολιτικές και οικονομικές πτυχές της ασφάλειας.

β) Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη είναι αποφασισμένα να διατηρήσουν τις τεχνολογικές και βιομηχανικές συνθήκες που είναι αναγκαίες για την ασφάλειά τους. Εργάζονται, προς το σκοπό αυτόν, τόσο σε εθνικό επίπεδο, όσο και στα πλαίσια αρμόδιων οργανισμών και οργάνων, στο βαθμό που αυτό ενδείκνυται.

γ) Οι διατάξεις του παρόντος τίτλου δεν κωλύουν την ύπαρξη στενότερης συνεργασίας στον τομέα της ασφάλειας μεταξύ ορισμένων Υψηλών Συμβαλλόμενων Μερών στα πλαίσια της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης και της Ατλαντικής Συμμαχίας.

7. α) Στους διεθνείς οργανισμούς και κατά τις διεθνείς διασκέψεις όπου συμμετέχουν, τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη καταβάλλουν προσπάθεια ώστε να λαμβάνουν κοινές θέσεις για τα θέματα που υπάγονται στον παρόντα τίτλο.

β) Στους διεθνείς οργανισμούς και σε διεθνείς διασκέψεις όπου δεν συμμετέχουν όλα τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη, όσα συμμετέχουν λαμβάνουν πλήρως υπόψη τους τις θέσεις που έχουν ήδη συμφωνηθεί στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνεργασίας.

8. Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη οργανώνουν, κάθε φορά που το κρίνουν αναγκαίο, πολιτικό διάλογο με τις τρίτες χώρες και τις περιφερειακές ενώσεις.

9. Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη και η Επιτροπή, χάρη σε μια αμοιβαία αρωγή και ενημέρωση, εντείνουν τη συνεργασία μεταξύ των διπλωματικών τους εκπροσωπήσεων που είναι διαπιστευμένες στις τρίτες χώρες και τους διεθνείς οργανισμούς.

10. α) Η προεδρία της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνεργασίας ασκείται από το Υψηλό Συμβαλλόμενο Μέρος που ασκεί την προεδρία του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

β) Η Προεδρία έχει την ευθύνη σε θέματα ανάληψης πρωτοβουλιών, συντονισμού και εκπροσώπησης των κρατών μελών έναντι των

τρίτων χωρών για τις δραστηριότητες που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνεργασίας. Είναι επίσης υπεύθυνη για τη διαχείριση της Πολιτικής Συνεργασίας, και ειδικότερα, για τον καθορισμό του προγράμματος των συνόδων, τη σύγκλησή τους καθώς και την οργάνωσή τους.

γ) Οι πολιτικοί διευθυντές συνέρχονται τακτικά στα πλαίσια της Πολιτικής Επιτροπής, ώστε να δίνουν την αναγκαία ώθηση, να προντίζουν για τη συνέχεια της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνεργασίας και να ετοιμάζουν τις συζητήσεις των υπουργών.

δ) Η Πολιτική Επιτροπή ή, σε περίπτωση ανάγκης, η υπουργική σύνοδος, συγκαλείται μέσα σε 48 ώρες, σε περίπτωση που το ζητήσουν τρία τουλάχιστον κράτη μέλη.

ε) Τα καθήκοντα της ομάδας των ευρωπαίων ανταποκριτών συνίστανται στην παρακολούθηση, σύμφωνα με τις οδηγίες της Πολιτικής Επιτροπής, της εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνεργασίας και στη μελέτη των προβλημάτων γενικής οργάνωσης.

στ) Συνέρχονται ομάδες εργασίας σύμφωνα με τις οδηγίες της Πολιτικής Επιτροπής.

ζ) Γραμματεία, με έδρα τις Βρυξέλλες, επικουρεί την Προεδρία στην προετοιμασία και την εφαρμογή των δραστηριοτήτων της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνεργασίας όπως και στα διοικητικά θέματα. Η γραμματεία ασκεί τα καθήκοντά της υπό τη διεύθυνση της Προεδρίας.

11. Σε θέματα προνομίων και ασυλιών, τα μέλη της γραμματείας της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνεργασίας εξομοιούνται προς τα μέλη των Διπλωματικών Αποστολών των Υψηλών Συμβαλλομένων Μερών που είναι τοποθετημένες στον τόπο εγκατάστασης της γραμματείας.

12. Πέντε έτη μετά την έναρξη της ισχύος της παρούσας Πράξης, τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη εξετάζουν εάν πρέπει να γίνει αναθεώρηση του τίτλου III.

ΤΙΤΛΟΣ IV

Άρθρο 33

Γενικές και τελικές διατάξεις

Άρθρο 31

Οι διατάξεις της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα, της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας οι οποίες αναφέρονται στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και στην άσκηση της αρμοδιότητας αυτής, ισχύουν μόνο για τις διατάξεις του τίτλου II και το άρθρο 32· εφαρμόζονται δε για τις διατάξεις αυτές υπό τους ιδίους όρους όπως και για τις διατάξεις των εν λόγω συνθηκών.

Άρθρο 32

Υπό την επιφύλαξη του άρθρου 3, παράγραφος 1, του τίτλου II και του άρθρου 31, οι διατάξεις της παρούσας Πράξης δεν θίγουν τις συνθήκες περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ούτε και τις μετέπειτα συνθήκες και πράξεις που τις έχουν τροποποιήσει ή συμπληρώσει.

1. Η παρούσα Πράξη θα επικυρωθεί από τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη, σύμφωνα με τους αντίστοιχους συνταγματικούς τους κανόνες. Τα έγγραφα επικύρωσης θα κατατεθούν στην κυβέρνηση της Ιταλικής Δημοκρατίας.

2. Η παρούσα Πράξη θα αρχίσει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μήνα που ακολουθεί την κατάθεση του εγγράφου επικύρωσης του υπογράφοντος κράτους που προέβη τελευταίο στη διατύπωση αυτή.

Άρθρο 34

Η παρούσα Πράξη συντάσσεται σε ένα μόνο αντίτυπο στην αγγλική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, ισπανική, ιταλική, ολλανδική και πορτογαλική γλώσσα, και όλα τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά· κατατίθεται στο αρχείο της κυβέρνησης της Ιταλικής Δημοκρατίας, που διαβιβάζει κυρωμένο αντίγραφο σε κάθε μία κυβέρνηση των άλλων υπογράφωντων κρατών.

Εις πίστωση των ανωτέρω, οι πληρεξούσιοι υπέγραψαν την παρούσα πράξη.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις 17 Φεβρουαρίου 1986 και στη Χάγη στις 28 Φεβρουαρίου 1986.

Τελική Πράξη

Η Συνδιάσκεψη των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών συγκληθείσα στο Λουξεμβούργο στις 9 Σεπτεμβρίου 1985,

η οποία συνέχισε τις εργασίες της στο Λουξεμβούργο και τις Βρυξέλλες και συνήλθε στο πέρας αυτών στο Λουξεμβούργο στις 17 Φεβρουαρίου 1986 και στη Χάγη στις 28 Φεβρουαρίου 1986,

εξέδωσε το ακόλουθο κείμενο :

I

Ενιαία ευρωπαϊκή Πράξη

II

Κατά την υπογραφή του κειμένου αυτού, η Συνδιάσκεψη υιοθέτησε τις παρακάτω απαριθμούμενες δηλώσεις, οι οποίες προσαρτώνται στην παρούσα τελική πράξη :

1. Δήλωση σχετικά με τις εκτελεστικές αρμοδιότητες της Επιτροπής
2. Δήλωση σχετικά με το Δικαστήριο
3. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 8Α της συνθήκης ΕΟΚ
4. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 100 Α της συνθήκης ΕΟΚ
5. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 100 Β της συνθήκης ΕΟΚ
6. Γενική δήλωση σχετικά με τα άρθρα 13 έως 19 της ενιαίας ευρωπαϊκής Πράξης
7. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 118 Δ, παράγραφος 2, της συνθήκης ΕΟΚ
8. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 130 Δ της συνθήκης ΕΟΚ
9. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 130 Π της συνθήκης ΕΟΚ
10. Δήλωση των Υψηλών Συμβαλλόμενων Μερών σχετικά με τον τίτλο ΙΙΙ της ενιαίας ευρωπαϊκής Πράξης
11. Δήλωση σχετικά με το άρθρο 30, παράγραφος 10 ζ) της ενιαίας ευρωπαϊκής Πράξης

Η Συνδιάσκεψη έλαβε υπό σημείωση επιπλέον τις παρακάτω απαριθμούμενες δηλώσεις, οι οποίες προσαρτώνται στην παρούσα τελική πράξη :

1. Δήλωση της Προεδρίας για την προθεσμία εντός της οποίας αποφαινεται το Συμβούλιο μετά από πρώτη ανάγνωση (άρθρο 149, παράγραφος 2, της συνθήκης ΕΟΚ)
2. Πολιτική δήλωση των κυβερνήσεων των κρατών μελών σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων
3. Δήλωση της κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας σχετικά με το άρθρο 8Α της συνθήκης ΕΟΚ
4. Δήλωση της Επιτροπής σχετικά με το άρθρο 28 της συνθήκης ΕΟΚ
5. Δήλωση της κυβέρνησης της Ιρλανδίας σχετικά με το άρθρο 57, παράγραφος 2, της συνθήκης ΕΟΚ
6. Δήλωση της κυβέρνησης της Πορτογαλικής Δημοκρατίας σχετικά με το άρθρο 59, δεύτερο εδάφιο, και το άρθρο 84 της συνθήκης ΕΟΚ
7. Δήλωση της κυβέρνησης του Βασιλείου της Δανίας σχετικά με το άρθρο 100Α της συνθήκης ΕΟΚ
8. Δήλωση της Προεδρίας και της Επιτροπής σχετικά με τη νομισματική ικανότητα της Κοινότητας
9. Δήλωση της κυβέρνησης του Βασιλείου της Δανίας σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πολιτική Συνεργασία.

Δήλωση σχετικά με τις εκτελεστικές αρμοδιότητες της Επιτροπής

Η Συνδιάσκεψη ζητά από τα κοινοτικά όργανα να θεσπίσουν, πριν από την έναρξη ισχύος της Πράξης, τις αρχές και τους κανόνες βάσει των οποίων θα καθορίζονται, σε κάθε περίπτωση, οι εκτελεστικές αρμοδιότητες της Επιτροπής.

Στα πλαίσια αυτά, η Συνδιάσκεψη καλεί το Συμβούλιο να επιφυλάξει ιδίως στη διαδικασία της συμβουλευτικής επιτροπής δεσπόζουσα θέση, σε συνάρτηση με την ταχύτητα και την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, για την άσκηση των εκτε-

λεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή στον τομέα του άρθρου 100 Α της συνθήκης ΕΟΚ.

Δήλωση σχετικά με το Δικαστήριο

Η Συνδιάσκεψη συμφωνεί ότι οι διατάξεις του άρθρου 32 δ, παράγραφος 1, της συνθήκης ΕΚΑΧ, του άρθρου 168 Α, παράγραφος 1, της συνθήκης ΕΟΚ και του άρθρου 140 Α, παράγραφος 1, της συνθήκης ΕΚΑΕ, δεν προδικάζουν την τυχόν απονομή δικαστικών αρμοδιοτήτων η οποία μπορεί να προβλέπεται στα πλαίσια συμβάσεων που συνάπτονται μεταξύ των κρατών μελών.

Δήλωση σχετικά με το άρθρο 8Α της συνθήκης ΕΟΚ

Με το άρθρο 8Α, η Συνδιάσκεψη επιθυμεί να διαδηλώσει τη σταθερή πολιτική βούληση να ληφθούν, πριν από την 1η Ιανουαρίου 1993, οι αποφάσεις που απαιτούνται για την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς που ορίζεται στη διάταξη αυτή και ιδιαίτερα οι αποφάσεις που απαιτούνται για την εκτέλεση του προγράμματος της Επιτροπής όπως αναφέρεται στο Λευκό Βιβλίο για την εσωτερική αγορά.

Ο καθορισμός της ημερομηνίας της 31ης Δεκεμβρίου 1992 δεν παράγει αυτόματα νομικές συνέπειες.

Δήλωση σχετικά με το άρθρο 100 Α της συνθήκης ΕΟΚ

Η Επιτροπή, στις προτάσεις που θα υποβάλλει δυνάμει του άρθρου 100 Α, παράγραφος 1, θα ακολουθεί κατά προτίμηση την οδό των οδηγιών, εάν η εναρμόνιση συνεπάγεται, σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, τροποποίηση νομοθετικών διατάξεων.

Δήλωση σχετικά με το άρθρο 100 Β της συνθήκης ΕΟΚ

Η Συνδιάσκεψη θεωρεί ότι το άρθρο 8 Γ της συνθήκης ΕΟΚ, εφόσον έχει γενική ισχύ, εφαρμόζεται και για τις προτάσεις που η

Επιτροπή καλείται να υποβάλει δυνάμει του άρθρου 100 Β της αυτής συνθήκης.

Γενική δήλωση σχετικά με τα άρθρα 13 έως 19 της ενιαίας ευρωπαϊκής Πράξης

Οι διατάξεις αυτές δεν θίγουν το δικαίωμα των κρατών μελών να λαμβάνουν τα μέτρα που θεωρούν απαραίτητα για τον έλεγχο της μετανάστευσης από τρίτες χώρες, καθώς και για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, της εγκληματικότητας και του λαθρεμπορίου ναρκωτικών, αρχαιοτήτων και έργων τέχνης.

Δήλωση σχετικά με το άρθρο 118 Α, παράγραφος 2, της συνθήκης ΕΟΚ

Η Συνδιάσκεψη διαπιστώνει ότι, κατά την εξέταση του άρθρου 118 Α, παράγραφος 2, της συνθήκης ΕΟΚ, υπήρξε ομοφωνία ως προς το ότι η Κοινότητα δεν προτίθεται, κατά τη θέσπιση ελάχιστων προδιαγραφών περί προστασίας της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων, να θέσει, χωρίς βάσιμο αντικειμενικό λόγο, σε μειονεκτικότερη θέση τους εργαζομένους σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Δήλωση σχετικά με το άρθρο 130 Α της συνθήκης ΕΟΚ

Η Συνδιάσκεψη υπενθυμίζει σχετικά τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου των Βρυξελλών του Μαρτίου 1984, τα οποία έχουν ως εξής :

«Τα οικονομικά μέσα που διατίθενται για τις παρεμβάσεις των Ταμείων, λαμβάνοντας υπόψη τα ΟΜΠ, θα αυξηθούν σημαντικά σε πραγματικούς όρους, μέσα στο πλαίσιο των χρηματοδοτικών δυνατοτήτων.»

Δήλωση σχετικά με το άρθρο 130 Π της συνθήκης ΕΟΚ :

Σχετικά με την παράγραφο 1, τρίτη περίπτωση

Η Συνδιάσκεψη επιβεβαιώνει ότι η δράση της Κοινότητας στον τομέα του περιβάλλοντος δεν πρέπει να παρεμβάλλεται στην εθνική

πολιτική εκμετάλλευσης των ενεργειακών πόρων.

**Σχετικά με την παράγραφο 5,
δεύτερο εδάφιο**

Η Συνδιάσκεψη θεωρεί ότι οι διατάξεις του άρθρου 130 Π, παράγραφος 5, δεύτερο εδάφιο, δεν θίγουν τις αρχές που απορρέουν από την απόφαση του Δικαστηρίου στην υπόθεση AETR.

**Δήλωση των Υψηλών Συμβαλλόμενων Μερών
σχετικά με τον τίτλο ΙΙΙ της ενιαίας ευρωπαϊκής Πράξης**

Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη του τίτλου ΙΙΙ για την Ευρωπαϊκή Πολιτική Συνεργασία επαναβεβαιώνουν την ανοικτή στάση τους έναντι άλλων ευρωπαϊκών εθνών που συμμερίζονται τα ίδια ιδεώδη και τους ίδιους στόχους. Ιδιαίτερα, συμφωνούν να ενισχύσουν τους δεσμούς τους με τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και με άλλες δημοκρατικές ευρωπαϊκές χώρες με τις οποίες διατηρούν φιλικούς δεσμούς και στενή συνεργασία.

Δήλωση σχετικά με το άρθρο 30, παράγραφος 10 ζ), της ενιαίας ευρωπαϊκής Πράξης

Η Συνδιάσκεψη θεωρεί ότι οι διατάξεις του άρθρου 30, παράγραφος 10 ζ), δεν επηρεάζουν τις διατάξεις της απόφασης των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών της 8ης Απριλίου 1965 περί της προσωρινής εγκαταστάσεως ορισμένων οργάνων και υπηρεσιών των Κοινοτήτων.

**Δήλωση της Προεδρίας για την προθεσμία
εντός της οποίας αποφαινεται το Συμβούλιο
μετά από πρώτη ανάγνωση (άρθρο 149, παρά-
γραφος 2, της συνθήκης ΕΟΚ)**

Όσον αφορά τη δήλωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Μιλάνου σύμφωνα με την οποία το Συμβούλιο οφείλει να αναζητήσει τα μέσα για τη βελτίωση των διαδικασιών λήψης των αποφάσεών του, η Πρόεδρία εξέφρασε την πρόθεση να φέρει σε αίσιο πέρας τις εν λόγω εργασίες το ταχύτερο.

**Πολιτική δήλωση των κυβερνήσεων των
κρατών μελών σχετικά με την ελεύθερη κυ-
κλοφορία των προσώπων**

Για την προώθηση της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων, τα κράτη μέλη συνεργάζονται, με την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων της Κοινοότητας, ιδίως όσον αφορά την είσοδο, την κυκλοφορία και την παραμονή των υπηκόων τρίτων χωρών. Συνεργάζονται επίσης όσον αφορά την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, της εγκληματικότητας, των ναρκωτικών και του λαθρεμπορίου αρχαιοτήτων και έργων τέχνης.

**Δήλωση της κυβέρνησης της Ελληνικής Δημο-
κρατίας σχετικά με το άρθρο 8 Α της συνθή-
κης ΕΟΚ**

Η Ελλάδα θεωρεί ότι η ανάπτυξη κοινοτικών πολιτικών και δράσεων και η υιοθέτηση μέτρων βάσει του άρθρου 70, παράγραφος 1, και του άρθρου 84 θα πρέπει να γίνεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μη θίγονται εναίσθητοι κλάδοι των οικονομιών των κρατών μελών.

**Δήλωση της Επιτροπής σχετικά με το άρθρο
28 της συνθήκης ΕΟΚ**

Όσον αφορά τις δικές της εσωτερικές διαδικασίες, η Επιτροπή θα μεριμνήσει ώστε οι αλλαγές που προκύπτουν από την τροποποίηση του άρθρου 28 της συνθήκης ΕΟΚ να μην καθυστερούν την απάντησή της σε επείγοντα αιτήματα για την τροποποίηση ή την αναστολή των δασμών του Κοινού Δασμολογίου.

**Δήλωση της κυβέρνησης της Ιρλανδίας σχετι-
κά με το άρθρο 57, παράγραφος 2, της συνθή-
κης ΕΟΚ**

Η Ιρλανδία, επιβεβαιώνοντας τη συμφωνία της για την ψηφοφορία με ειδική πλειοψηφία, στα πλαίσια του άρθρου 57, παράγραφος 2, επιθυμεί να υπενθυμίσει ότι ο ασφαλιστικός τομέας στην Ιρλανδία είναι ιδιαίτερα ευαίσθητος και ότι χρειάστηκε να ληφθούν ιδιαίτερα μέτρα για την προστασία των αντισυμβαλλομένων των ασφαλιστών και τρίτων. Σχετικά με την εναρμόνιση της ασφαλιστικής

νομοθεσίας, η ιρλανδική κυβέρνηση έχει την αντίληψη ότι θα μπορεί να υπολογίζει στην κατανόηση από μέρους της Επιτροπής και των άλλων κρατών μελών της Κοινότητας στην περίπτωση που η Ιρλανδία βρεθεί αργότερα σε κατάσταση που θα αναγκάσει την ιρλανδική κυβέρνηση να προβλέψει ειδικές διατάξεις για την κατάσταση του τομέα αυτού στην Ιρλανδία.

Δήλωση της κυβέρνησης της Πορτογαλικής Δημοκρατίας σχετικά με το άρθρο 59, δεύτερο εδάφιο, και το άρθρο 84 της συνθήκης ΕΟΚ

Η Πορτογαλία θεωρεί ότι εφόσον η θέσπιση ειδικής πλειοψηφίας αντί της ομοφωνίας στα πλαίσια του άρθρου 59, δεύτερο εδάφιο, και του άρθρου 84 δεν είχε συζητηθεί κατά τις διαπραγματεύσεις προσχώρησης της Πορτογαλίας στην Κοινότητα και τροποποιεί ουσιαστικά το κοινοτικό κεκτημένο, δεν θα πρέπει να θίγει ευαίσθητους και ζωτικούς τομείς της πορτογαλικής οικονομίας και ότι θα πρέπει να λαμβάνονται κάθε φορά, που αυτό είναι απαραίτητο, κατάλληλα ειδικά μεταβατικά μέτρα για να εμποδιστούν ενδεχόμενες αρνητικές συνέπειες στους τομείς αυτούς.

Δήλωση της κυβέρνησης του Βασιλείου της Δανίας σχετικά με το άρθρο 100 Α της συνθήκης ΕΟΚ

Η κυβέρνηση της Δανίας διαπιστώνει ότι στις περιπτώσεις στις οποίες κράτος μέλος θεωρεί

ότι δεν διασφαλίζονται μεγαλύτερες απαιτήσεις αναφορικά με το περιβάλλον της εργασίας, την προστασία του περιβάλλοντος ή τις ανάγκες που αναφέρονται στο άρθρο 36 με τα μέτρα που εγκρίνονται βάσει του άρθρου 100 Α, η παράγραφος 4 του άρθρου 100 Α εξασφαλίζει στο εν λόγω κράτος μέλος τη δυνατότητα εφαρμογής εθνικών μέτρων. Τα εθνικά μέτρα θα λαμβάνονται με σκοπό να καλύψουν τον προαναφερόμενο στόχο και δεν πρέπει να αποτελούν συγκεκαλυμμένο προστατευτισμό.

Δήλωση της Προεδρίας και της Επιτροπής σχετικά με τη νομισματική ικανότητα της Κοινότητας

Η Προεδρία και η Επιτροπή θεωρούν ότι οι διατάξεις που έχουν περιληφθεί στη συνθήκη ΕΟΚ σχετικά με τη νομισματική ικανότητα της Κοινότητας δεν προδικάζουν τη δυνατότητα περαιτέρω ανάπτυξης στα πλαίσια των υφισταμένων αρμοδιοτήτων.

Δήλωση της κυβέρνησης του Βασιλείου της Δανίας σχετικά με την Ευρωπαϊκή Πολιτική Συνεργασία

Η κυβέρνηση της Δανίας σημειώνει ότι η σύναψη του τίτλου III για τη Συνεργασία στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής δεν επηρεάζει τη συμμετοχή της Δανίας στη συνεργασία των σκανδιναβικών χωρών στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής.

Άρθρο δεύτερο.

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, των δε κυρουμένων πράξεων από την ολοκλήρωσή των προϋποθέσεων που προβλέπονται στο άρθρο 33 παρ. 2 της «Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης».

Παραγγέλλουμε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 31 Ιανουαρίου 1987

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΚΑΙ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΜΝΗΜΑΤΑΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΚΑΙ

ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ, ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΠΕΠΟΝΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΣΗΜΙΤΗΣ

ΕΘΝ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΡΙΤΣΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους.

Αθήνα, 2 Φεβρουαρίου 1987

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

(2)

ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 36

Μέτρα για την καταπολέμηση του αφρώδους πυρετού.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις: α) Του άρθρου 1 παρ. 1 και 3 του Ν. 1338/1983 «Εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου» (ΦΕΚ 34/τ.Α/17.3.1983) όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 6 του Ν. 1440/1984 «Συμμετοχή της Ελλάδος στο κεφάλαιο, στα αποθεματικά και στις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, στο κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακος και Χάλυβος και του Οργανισμού Εφοδιασμού ΕΓΡΑΤΟΜ» (ΦΕΚ 70/τ.Α/21.5.1984).

β) Του άρθρου 20 του Ν. 248/1914 «περί οργάνωσης της Ζωοτεχνικής και Κτηνιατρικής Υπηρεσίας» (ΦΕΚ 110/τ.Α/1914) όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο μόνο του Α.Ν. της 23.1.1936 (ΦΕΚ 47/τ.Α/1936).

2. Την 20862/2.8.1985 κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Εθνικής Οικονομίας» (ΦΕΚ 481/τ.Β/9.8.1985) κ.κ.

3. Την με αριθ. 624/1986 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας μετά από πρόταση του Υφυπουργού Εθνικής Οικονομίας και του Υπουργού Γεωργίας, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1.

Σκοπός.

1. Με το διάταγμα αυτό θεσπίζονται, σε συμμόρφωση προς την οδηγία 85/511/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 18ης Νοεμβρίου 1986 (ΕΕΛ 315/26.11.85 σελ. 11) μέτρα, τα οποία εφαρμόζονται για την καταπολέμηση του αφρώδους πυρετού ανεξάρτητα από τον τύπο του εν λόγω, με την επιφύλαξη να τηρούνται οι διατάξεις που διέπουν τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές.

2. Από την εφαρμογή των διατάξεων του Δ/τος αυτού δεν θίγεται η ισχύουσα νομοθεσία για τον προληπτικό εμβολιασμό.

Άρθρο 2.

Ορισμοί.

1. Για την εφαρμογή του Δ/τος αυτού ισχύουν, εφόσον απαιτείται, οι ορισμοί που αναφέρονται στο άρθρο 3 του Π. Δ/τος 125/1986 («Γειονομικοί όροι: τους οποίους πρέπει να πληρούν τα ζώα (βοοειδή και χοίροι) που αποστέλλονται στην Ελλάδα από Κράτη - μέλη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (Ε.Κ.) ή εισάγονται σε αυτή από τρίτες χώρες» (ΦΕΚ 43/τ.Α/15.4.1986).

2. Επίσης για την εφαρμογή του Δ/τος αυτού οι ακόλουθοι όροι έχουν την εξής έννοια:

α) Ζώο των ευπαθών ειδών: Κάθε μηρυκαστικό ή χοίρος, κατοικίδιο ή άγριο που βρίσκεται σε μια εκμετάλλευσή.

β) Ζώο επιδεκτικό προσβολής: Κάθε ζώο των ευπαθών ειδών, που δεν έχει εμβολιασθεί ή που έχει εμβολιασθεί αλλά η ανοσολογική κάλυψή του κρίνεται ανεπαρκής από τη Κτηνιατρική Υπηρεσία.

γ) Ζώο που έχει προσβληθεί από αφρώδη πυρετό: Κάθε ζώο των ευπαθών ειδών στο οποίο:

(1) έχουν διαπιστωθεί κλινικά συμπτώματα ή μετά θάνατο αλλοιώσεις που μπορούν να αποδοθούν σε αφρώδη πυρετό, ή

(2) έχει επίσημα διαπιστωθεί η παρουσία αφρώδους πυρετού μετά από εργαστηριακή εξέταση.

δ) Ζώο ύποπτο προσβολής από αφρώδη πυρετό: Κάθε ζώο των ευπαθών ειδών που παρουσιάζει κλινικά συμπτώματα ή μετά θάνατο αλλοιώσεις, που μπορούν να οδηγήσουν σε βάσιμη υπόνοια για παρουσία αφρώδους πυρετού.

ε) Ζώο ύποπτο μόλυνσης από αφρώδη πυρετό: Κάθε ζώο των ευπαθών ειδών που θα μπορούσε, σύμφωνα με τις επιστημονολογικές πληροφορίες, να έχει εκτεθεί άμεσα ή έμμεσα σε επαφή με τον ιό του αφρώδους πυρετού.

Άρθρο 3.

Υποχρεώσεις Κτηνιατρικών Αρχών.

Οι Νομαρχιακές Κτηνιατρικές Αρχές ενημερώνουν αμέσως την αρμόδια Δ/ση Κτηνιατρικής του Υπουργείου για την υποψία ή την ύπαρξη εστίας αφρώδους πυρετού στην περιοχή τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της 354086/23.12.83 Υπουργικής απόφασης «Κοινοποίηση των νοσημάτων των ζώων στην Κοινότητα» (ΦΕΚ 769/τ.Β/1983), η οποία στη συνέχεια ανακοινώνει αυτό αμέσως στην Επιτροπή των Ε.Κ. και τις κεντρικές κτηνιατρικές αρχές των άλλων Κρατών-μελών.

Άρθρο 4

Μέτρα σε περίπτωση υποφίας προσβολής .

1. Όταν υπάρχει υποφία ότι ένα ή περισσότερα ζώα μιας εκμετάλλευσης έχουν προσβληθεί ή μολυνθεί από αφθώδη πυρετό, ο επίσημος κτηνίατρος διενεργεί τις κατάλληλες δειγματοληψίες, προκειμένου να γίνουν οι εργαστηριακές εξετάσεις για την επιβεβαίωση ή διάφευση της ύπαρξης της εν λόγω αρρώστιας.

Αμέσως μετά τη γνωστοποίηση της υποφίας, η αρμόδια τοπική Κτηνιατρική αρχή θέτει την ύποπτη εκμετάλλευση υπό επίσημη επιτήρηση και ειδικότερα επιβάλλει σε αυτή τα ακόλουθα μέτρα:

α) Απογραφή όλων των κατηγοριών ζώων των ευπαθών ειδών καθώς και του αριθμού των ζώων, κατά κατηγορία, που έχουν πεθάνει ή προσβληθεί ή ενδέχεται να έχουν προσβληθεί ή μολυνθεί.

Τα στοιχεία της απογραφής πρέπει να ενημερώνονται συνέχεια με τη καταχώριση των ζώων που γεννιούνται ή πεθαίνουν κατά τη περίοδο της επιτήρησης και να βρίσκονται στη διάθεση των Κτηνιατρικών και λοιπών αρμόδιων αρχών σε κάθε περίπτωση που θα ζητηθούν για να ελεγχθούν .

β) Παραμονή όλων των ζώων των ευπαθών ειδών, που υπάρχουν στην εκμετάλλευση, στους χώρους ενσταυλισμού ή σε άλλους χώρους, όπου είναι δυνατή η απομόνωσή τους .

γ) Απαγόρευση εισόδου στην εκμετάλλευση και εξόδου από αυτή ζώων των ευπαθών ειδών .

δ) Απαγόρευση εισόδου στην εκμετάλλευση και εξόδου από αυτή ζώων των άλλων ειδών, χωρίς τη σχετική άδεια της κτηνιατρικής αρχής .

ε) Απαγόρευση εξόδου από την εκμετάλλευση χωρίς άδεια της αρμόδιας Κτηνιατρικής αρχής, κρεάτων ή πτωμάτων ζώων των ευπαθών ειδών, καθώς και ζωοτροφών, σκευών, αντικειμένων, ερίων, απορριμμάτων ή άλλων καταλοίπων, που μπορούν να μεταδώσουν τον αφθώδη πυρετό.

στ) Απαγόρευση εξόδου του γάλακτος από την εκμετάλλευση, εκτός αν η αποθήκευσή του σε αυτή είναι δύσκολη, οπότε η αρμόδια Κτηνιατρική αρχή μπορεί να επιτρέψει τη μεταφορά του σε εργοστάσιο ή εργαστήριο, υπό κτηνιατρικό έλεγχο, για να υποστεί θερμική επεξεργασία, ικανή να καταστρέψει τον ιό του αφθώδους πυρετού .

ζ) Απαγόρευση της μετακίνησης ατόμων από ή προς την εκμετάλλευση, καθώς και της εισόδου σε αυτή ή εξόδου από αυτή οχημάτων, χωρίς άδεια της αρμόδιας Κτηνιατρικής αρχής. Στη περίπτωση των οχημάτων ορίζονται οι κατάλληλες προϋποθέσεις για την αποτροπή της διάδοσης της αρρώστιας του αφθώδους πυρετού .

η) Χρησιμοποίηση κατάλληλων απολυμαντικών μέσων στις εισόδους και εξόδους των εγκαταστάσεων ενσταυλισμού των ζώων των ευπαθών ειδών καθώς και στις εισόδους και εξόδους της εκμετάλλευσης .

θ) Διενέργεια επιζωοτιολογικής έρευνας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 7 και 8 του Δ/τος αυτού.

2. Η αρμόδια Κτηνιατρική αρχή μπορεί να επεκτείνει την εφαρμογή των μέτρων, που προβλέπονται στη προηγούμενη παράγραφο 1 του Δ/τος αυτού και στις γειτονικές εκμεταλλεύσεις, σε περίπτωση που η θέση τους, η διάταξη των χώρων τους ή οι επαφές με τα ζώα της ύποπτης εκμετάλλευσης γεννούν υποψίες ευδεχόμενης μόλυνσης .

3. Τα μέτρα που προβλέπονται στις προηγούμενες παραγράφους 1 και 2 μπορούν να καταργηθούν μόνο αν διαφευθεί επίσης η υποφία του αφθώδους πυρετού .

Άρθρο 5

Μέτρα σε περίπτωση διαπίστωσης προσβολής.

1. Η αρμόδια Κτηνιατρική αρχή μόλις επιβεβαιωθεί επίσημα ότι ένα ή περισσότερα ζώα, που ορίζονται στη περίπτωση γ της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του Δ/τος αυτού βρίσκονται σε μια εκμετάλλευση, διενεργεί τις κατάλληλες δειγματοληψίες για εργαστηριακές εξετάσεις, εφόσον αυτές οι δειγματοληψίες και εξετάσεις δεν έχουν γίνει κατά τη διάρκεια της περιόδου υποφίας, σύμφωνα με τη παράγραφο 1 του άρθρου 4 του Δ/τος αυτού .

2. Η προαναφερόμενη αρχή λαμβάνει, χωρίς καθυστέρηση, εκτός από τα μέτρα που αναφέρονται στη παρ. 1 του άρθρου 4 του Δ/τος αυτού, και τα ακόλουθα μέτρα κατά τρόπο που να αποτρέπεται κάθε κίνδυνος μετάδοσης του ιού :

α. Στις περιοχές όπου δεν διενεργείται εμβολιασμός :

(1) Θανατώνονται επί τόπου και υπό επίσημο έλεγχο όλα τα ζώα των ευπαθών ειδών, που υπάρχουν στην εκμετάλλευση, και καταστρέφονται μετά τη θανάτωσή τους.

(2) Τα κρέατα των ζώων των ευπαθών ειδών, που προέρχονται από την εκμετάλλευση και τα οποία έχουν σφαιλά κατά το χρονικό διάστημα μεταξύ της πιθανής εισόδου της αρρώστιας στην εκμετάλλευση και της εφαρμογής των επίσημων μέτρων, ανευρίσκονται και καταστρέφονται, υπό επίσημο έλεγχο .

(3) Τα πτώματα των ζώων των ευπαθών ειδών, που πεθαίνουν μέσα στην εκμετάλλευση, καταστρέφονται υπό επίσημο έλεγχο.

(4) Οι ζωοτροφές, τα σκεύη, τα αντικείμενα τα έρια, τα απορρίμματα ή άλλα κατάλοιπα, καταστρέφονται ή υποβάλλονται υπό επίσημο έλεγχο σε επεξεργασία, ικανή να καταστρέψει τον ευδεχόμενο ιό του αφθώδους πυρετού .

(5) Το γάλα και τα γαλακτοκομικά προϊόντα καταστρέφονται υπό επίσημο έλεγχο .

(6) Μετά την εξαφάνιση των ζώων των ευπαθών ειδών και των υλικών, που αναφέρονται στη προηγούμενη υποπερίπτωση (4), καθαρίζονται και απολυμαίνονται, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Δ/τος αυτού, οι εγκαταστάσεις ενσταυλισμού, οι γύρω τους χώροι, τα οχήματα που χρησιμοποιήθηκαν για τη μεταφορά τους και κάθε άλλο υλικό που μπορεί να έχει μολυνθεί.

(7) Η επανεισαγωγή στην εκμετάλλευση ζώων των ευπαθών ειδών επιτρέπεται μόνο μετά παρέλευση είκοσι μιάς (21) ημερών, τουλάχιστο, από τη λήξη των εργασιών καθαρισμού και απολύμανσης, που πραγματοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 10 του Δ/τος αυτού.

(8) Διενεργείται επιζωοτιολογική έρευνα σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8 του Δ/τος αυτού.

β. Στη προστατευτική ζώνη του Νομού Έβρου, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 14 του Δ/τος αυτού :

(1) (α) Θανατώνονται και καταστρέφονται όλα τα ζώα των ευπαθών ειδών της εκμετάλλευσης, υπό επίσημο έλεγχο, κατά τρόπο που να αποτρέπεται κάθε κίνδυνος παραμονής ή μετάδοσης του αφθώδους ιού και κάθε επιζήμια συνέπεια για το περιβάλλον. Ειδικότερα όταν η θανάτωση δεν γίνεται επί τόπου, η μεταφορά των ζώων πρέπει να γίνεται με ειδικά διαρρυθμισμένα οχήματα, ώστε να αποτρέπεται η μετάδοση του αφθώδους ιού .

(β) Όταν προσδιορισθεί ο τύπος, η υποδιαίρεση του τύπου (υπότυπος) ή η παραλλαγή του ιού, ή όταν οι πληροφορίες και τα επιζωοτιολογικά στοιχεία παράσχουν τη βεβαιότητα ότι τα χρησιμοποιηθέντα εμβόλια εξασφαλίζουν επαρκή ανοσολογική προστασία από το συγκεκριμένο τύπο ιού, η αρμόδια Κτηνιατρική αρχή μπορεί :

αα) Να περιορίσει τη σφαγή και τη καταστροφή στα ζώα που είναι επιδεκτικά προσβολής .

ββ) Να επιτρέπει τη κατάλληλη θερμική επεξεργασία υπό κτηνιατρικό έλεγχο, των κρεάτων και του γάλακτος, που προέρχονται από ζώα που δεν έχουν ούτε υπάρχει υποψία ότι έχουν προσβληθεί από αφρώδη πυρετό.

(2) Τα μέτρα, που προβλέπονται στη προηγούμενη υποπερίπτωση (1), συνοδεύονται από εμβολιασμό ή επανεμβολιασμό των υπολειπομένων ζώων, σύμφωνα με τη παράγραφο 1 του άρθρου 13 του Δ/τος αυτού .

(3) Εφαρμόζονται αναλογικά, τα μέτρα που προβλέπονται στις υποπερίπτώσεις (2), (3) και (4) της προηγούμενης περίπτωσης α και, εκτός από τη περίπτωση της θερμικής επεξεργασίας που αναφέρεται στο στοιχείο (ββ) της υποπερίπτωσης (1) της περίπτωσης β, τα μέτρα που προβλέπονται στην υποπερίπτωση (5) της περίπτωσης α .

3. Δεν διενεργείται δειγματοληψία σε περίπτωση εκδήλωσης μιας δευτερογενούς εστίας, που συνδέεται επιδημιολογικά με πρωτογενή εστία, για την οποία έχουν ήδη πραγματοποιηθεί δειγματοληψίες .

4. Η αρμόδια Κτηνιατρική αρχή μπορεί να επεκτείνει τη δειγματοληψία στις γειτονικές εκμεταλλεύσεις, στη περίπτωση που η θέση τους, η διάταξη των χώρων τους ή οι επαφές με τα ζώα της εκμετάλλευσης, όπου έχει διαπιστωθεί η αρρώστια, γεννούν υποψίες ενδεχόμενης μόλυνσης .

Άρθρο 6

Μέτρα σε εκμεταλλεύσεις με ξεχωριστές μονάδες.

1. Όταν οι εκμεταλλεύσεις περιλαμβάνουν δύο ή περισσότερες ξεχωριστές μονάδες παραγωγής, η αρμόδια Κτηνιατρική αρχή μπορεί να παρεκκλίνει από τις απαιτήσεις, που αναφέρονται στο άρθρο 5 παρ. 2 περίπτ. α υποπερίπτ. (1) και περίπτ. β υποπερ. (1), όσον αφορά τις υγιείς μονάδες παραγωγής μιάς εκμετάλλευσης, που έχει προσβληθεί. Η παρέκκλιση αυτή παρέχεται, εφόσον ο επίσημος κτηνίατρος βεβαιώσει ότι η διάρθρωση και το μέγεθος αυτών των μονάδων παραγωγής, καθώς και οι εργασίες που γίνονται σε αυτές είναι τέτοιες, ώστε να αποτελούν τελείως ξεχωριστές μονάδες μεταξύ τους σε ότι αφορά τον εσταυλισμό, τη περιποίηση και τη διατροφή των ζώων και κατά συνέπεια ο ιός του αφώδους δεν μπορεί να μεταδοθεί από τη μια μονάδα παραγωγής στην άλλη .

Τα ίδια μέτρα, καθώς και η δυνατότητα παρέκκλισης από τις απαιτήσεις που αναφέρονται στο άρθρο 5 παρ. 2 περίπτ. α υποπερίπτ. (5) μπορούν να επεκταθούν και στις γαλακτοπαραγωγικές εκμεταλλεύσεις, με τη προϋπόθεση ότι, επί πλέον, το άρμεγμα σε κάθε μονάδα γίνεται τελείως χωριστά.

2. Σε περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού, η αρμόδια Δ/ση Κτηνιατρικής του Υπουργείου Γεωργίας καθορίζει τις λεπτομέρειες εφαρμογής της, ανάλογα με τις παρεχόμενες υγειονομικές εγγυήσεις και ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή των Ε.Κ.

Άρθρο 7

Επιζωοτιολογική έρευνα

Η επιζωοτιολογική έρευνα αφορά :

α) Το χρονικό διάστημα της πιθανής παρουσίας του αφώδους πυρετού στην εκμετάλλευση, πριν από την κοινοποίηση ή την υποψία ύπαρξής του.

β) Τη πιθανή προέλευση του αφώδους πυρετού στην εκμετάλλευση και τον προσδιορισμό των άλλων εκμεταλλεύσεων, στις οποίες υπάρχουν ζώα ευπαθών ειδών, που ενδέχεται να έχουν προσβληθεί ή μολυνθεί από την ίδια προέλευση .

γ) Τις μετακινήσεις των ατόμων, σχημάτων και υλικών που αναφέρονται στο άρθρο 4 παρ. 1 περίπτ. ε, τα οποία είναι δυνατό να έχουν μεταφέρει τον αφώδη ιό από και προς τις συγκεκριμένες εκμεταλλεύσεις .

Άρθρο 8

Μέτρα κατά τη διάρκεια της επιτήρησης .

1. α) Οι εκμεταλλεύσεις, από τις οποίες ο επίσημος Κτηνίατρος διαπιστώνει ή κρίνει, σύμφωνα με εξακριβωμένες πληροφορίες, ότι ο αφώδης πυρετός μπόρεσε να εισέλθει στην εκμετάλλευση που αναφέρεται στο άρθρο 4 του Δ/τος αυτού, με τις μετακινήσεις ατόμων, ζώων, σχημάτων ή οποιουδήποτε άλλου μέσου, καθώς και οι εκμεταλλεύσεις στις οποίες αυτός διαπιστώνει ή κρίνει σύμφωνα με εξακριβωμένες πληροφορίες, ότι η αρρώστια μπόρεσε να εισέλθει κατά τον ίδιο τρόπο από την εκμετάλλευση που αναφέρεται στο άρθρο 4 του Δ/τος, τίθενται υπό επίσημη επιτήρηση, σύμφωνα με το άρθρο 4 . Η επιτήρηση αυτή καταργείται, μόνο όταν διαφανεθεί επίσημα η υποψία αφώδους πυρετού για την εκμετάλλευση που αναφέρεται στο άρθρο 4 .

β) Οι εκμεταλλεύσεις, από τις οποίες ο επίσημος κτηνίατρος διαπιστώνει ή κρίνει, σύμφωνα με εξακριβωμένες πληροφορίες, ότι ο αφώδης πυρετός μπόρεσε να εισέλθει στην εκμετάλλευση, που αναφέρεται στο άρθρο 5 του Δ/τος, με τις μετακινήσεις ατόμων, ζώων, ή σχημάτων ή κάθε άλλου μέσου, τίθενται υπό επίσημη επιτήρηση, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Δ/τος .

γ) Οι εκμεταλλεύσεις, στις οποίες ο επίσημος κτηνίατρος διαπιστώνει ή κρίνει, σύμφωνα με εξακριβωμένες πληροφορίες, ότι ο αφώδης πυρετός μπόρεσε να εισέλθει από την εκμετάλλευση, που αναφέρεται στο άρθρο 5 του Δ/τος, με τις μετακινήσεις ατόμων, ζώων, σχημάτων ή κάθε άλλου μέσου, υποκείνται στις διατάξεις του άρθρου 4 του Δ/τος .

2. Όταν μια εκμετάλλευση υπαχθεί στις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου 1, η αρμόδια Κτηνιατρική αρχή με απόφαση της απαγορεύει την έξοδο ζώων από την εκμετάλλευση για χρονικό διάστημα 15 ημερών για τις εκμεταλλεύσεις που αναφέρονται στις περιπτώσεις α) και β) της παρ. 1 του άρθρου αυτού και 21 ημερών για τις εκμεταλλεύσεις που αναφέρονται στη περίπτωση γ) της ίδιας παραγράφου. Η αρμόδια όμως Κτηνιατρική αρχή μπορεί να επιτρέψει την έξοδο ζώων από την εκμετάλλευση, προκειμένου να μεταφερθούν σε σφαγείο υπό επίσημο έλεγχο για άμεση σφαγή. Για να χορηγηθεί αυτή η άδεια εξόδου πρέπει ο επίσημος κτηνίατρος να έχει εξετάσει τα ζώα της εκμετάλλευσης και να έχει αποκλείσει τη παρουσία ζώων, για τα οποία υπάρχει υπόνοια ότι έχουν προσβληθεί από αφώδη πυρετό .

3. Η αρμόδια Κτηνιατρική αρχή, όταν κρίνει ότι οι συνθήκες το επιτρέπουν, μπορεί, με απόφασή της, να περιορίσει τα μέτρα που προβλέπονται στις περιπτώσεις α) και β) της παρ. 1 του άρθρου αυτού σε ένα τμήμα της εκμετάλλευσης και στα ζώα που βρίσκονται στο τμήμα αυτό, εφόσον ο ενσταυλισμός, η περιποίηση και η διατροφή των ζώων αυτών γίνονται τελείως χωριστά.

Άρθρο 9

Μέτρα μετά τη διάγνωση της αρρώστειας .

1. Μόλις επιβεβαιωθεί επίσημα η διάγνωση του αφθώδους πυρετού, η αρμόδια Κτηνιατρική αρχή του Υπουργείου Γεωργίας καθορίζει γύρω από τη προσβληθείσα εκμετάλλευση μια ζώνη προστασίας, ακτίνας τουλάχιστον 3 χιλιομέτρων και μια επιτηρούμενη ζώνη ακτίνας 10 χιλιομέτρων. Για τον καθορισμό των ζωνών πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα φυσικά εμπόδια και οι δυνατότητες ελέγχου .

2. α) Στη ζώνη προστασίας εφαρμόζονται τα ακόλουθα μέτρα:

(1) Γίνεται απογραφή όλων των εκμεταλλεύσεων, στις οποίες βρίσκονται ζώα των ευπαθών ειδών, καθώς και των ζώων. Στις εκμεταλλεύσεις αυτές πραγματοποιούνται επισκέψεις κατά περιοδικά χρονικά διαστήματα.

(2) Απαγορεύεται η κυκλοφορία των ζώων των ευπαθών ειδών στους δημόσιους ή ιδιωτικούς δρόμους, με εξαίρεση τους δρόμους που εξυπηρετούν τις εκμεταλλεύσεις.

(3) Κατά τις πρώτες 15 ημέρες τα ζώα των ευπαθών ειδών επιτρέπεται να εξέρχονται από την εκμετάλλευση στην οποία βρίσκονται, μόνο για να μεταφερθούν κατευθείαν και υπό επίσημο έλεγχο για άμεση σφαγή σε σφαγείο που βρίσκεται στην ίδια ζώνη ή, αν η ζώνη δεν διαθέτει σφαγείο υπό κτηνιατρικό έλεγχο, σε σφαγείο που ορίζει η αρμόδια Κτηνιατρική αρχή. Η μετακίνηση αυτή μπορεί να επιτραπεί από την εν λόγω αρχή μόνο μετά από εξέταση από τον επίσημο κτηνίατρο όλων των ζώων των ευπαθών ειδών που υπάρχουν στην εκμετάλλευση, ώστε να αποκλεισθεί η παρουσία ζώων ύποπτων προσβολής από αφθώδη πυρετό.

(4) Απαγορεύεται η οχεία ζώων .

(5) Απαγορεύεται η τεχνητή σπερματέγχυση κατά τη διάρκεια των πρώτων 15 ημερών, εκτός αν γίνεται από τον κάτοχο της εκμετάλλευσης, με σπέρμα που υπάρχει στην εκμετάλλευση ή που παραδίδεται απευθείας από κέντρο τεχνητής σπερματέγχυσης .

(6) Απαγορεύονται οι εμποροπανηγύρεις, αγορές, εκθέσεις ή άλλες συναθροίσεις ευπαθών ζώων, καθώς και η συγκέντρωση ή η διανομή τους .

(7) Με την επιφύλαξη της υποπερίπτωσης (3) της περίπτ. α) της παραγράφου αυτής, απαγορεύεται η μεταφορά ζώων των ευπαθών ειδών, με εξαίρεση τη διαμετακίνησή τους μέσω των μεγάλων οδών ή σιδηροδρομικών αρτηριών.

(β) Τα μέτρα στη ζώνη προστασίας διατηρούνται για 15 τουλάχιστον ημέρες μετά τη θανάτωση όλων των ζώων της εκμετάλλευσης, που αναφέρονται στο άρθρο 5 του Δ/τος αυτού και την εκτέλεση σε αυτή των εργασιών καθαρισμού και απολύμανσης, σύμφωνα με το άρθρο 10 του Δ/τος αυτού. Πάντως τα μέτρα που ορίζονται στη παρ. 3 για την επιτηρούμενη ζώνη, εξακολουθούν να εφαρμόζονται στη ζώνη προστασίας κατά το χρονικό διάστημα που προβλέπεται στη παρ. 3 περίπτ. β.

3. α) Στην επιτηρούμενη ζώνη εφαρμόζονται τα ακόλουθα μέτρα :

(1) Γίνεται απογραφή όλων των εκμεταλλεύσεων, που εκτρέφουν ζώα των ευπαθών ειδών.

(2) Απαγορεύεται η κυκλοφορία ζώων των ευπαθών ειδών στους δημόσιους δρόμους, εκτός αν οδηγούνται για βοσκή.

(3) Επιτρέπεται η μεταφορά ζώων των ευπαθών ειδών μέσα στην επιτηρούμενη ζώνη, μόνο μετά από άδεια της αρμόδιας Κτηνιατρικής αρχής .

(4) Δεν επιτρέπεται η έξοδος των ζώων από την επιτηρούμενη ζώνη κατά τη διάρκεια των πρώτων 15 ημερών. Μετά τις 15ης και της 30ης ημέρας τα ζώα επιτρέπεται να εξέρχονται από τη ζώνη αυτή, μόνο για να μεταφερθούν, υπό επίσημο έλεγχο, κατευθείαν σε σφαγείο για άμεση σφαγή. Η άδεια για τη μετακίνηση αυτή χορηγείται από την αρμόδια Κτηνιατρική αρχή, αφού εξετασθούν από επίσημο Κτηνίατρο όλα τα συγκεκριμένα ζώα και αποκλεισθεί η παρουσία ζώων ύποπτων προσβολής από αφθώδη πυρετό.

(5) Απαγορεύεται η οχεία ζώων .

(6) Απαγορεύονται οι εμποροπανηγύρεις, αγορές, εκθέσεις και άλλες συναθροίσεις ζώων των ευπαθών ειδών.

β) Τα μέτρα στην επιτηρούμενη ζώνη διατηρούνται για 30 τουλάχιστον ημέρες μετά τη θανάτωση όλων των ζώων της εκμετάλλευσης, που αναφέρονται στο άρθρο 5 του Δ/τος αυτού και την εκτέλεση σε αυτή των εργασιών καθαρισμού και απολύμανσης, σύμφωνα με το άρθρο 10 του ίδιου Δ/τος .

Άρθρο 10

Απολύμανση

Οι απολυμαντικές ουσίες, που χρησιμοποιούνται, καθώς και η πυκνότητά τους, εγκρίνονται από την αρμόδια Κτηνιατρική αρχή. Οι εργασίες καθαρισμού και απολύμανσης πραγματοποιούνται υπό επίσημο έλεγχο, σύμφωνα με τις οδηγίες του επίσημου Κτηνιάτρου.

Άρθρο 11

Βογαστήρια

Οι εργαστηριακές εξετάσεις για τη διαπίστωση της παρουσίας αφθώδους πυρετού πραγματοποιούνται από το εργαστήριο αφθώδους πυρετού του Κτηνιατρικού Ινστιτούτου Λοιμωδών και Παρασιτικών Νοσημάτων (ΚΙΑΠΙΑΝ) . Οι εργαστηριακές αυτές εξετάσεις πρέπει να προσδιορίζουν με ακρίβεια, εφόσον είναι απαραίτητο και ιδίως όταν πρωτοεμφανίζεται η αρρώστια, τον τύπο, την υποδιαίρεση του τύπου (υπότυπο) και, ενδεχόμενα, την παραλλαγή του εν λόγω, που μπορούν να επιβεβαιώνονται, αν είναι απαραίτητο, από ένα εργαστήριο αναφοράς, που ορίζεται από την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα .

Άρθρο 12

Σήμανση

1. Τα ζώα των ευπαθών ειδών, προκειμένου να μεταφερθούν έξω από την εκμετάλλευση, στην οποία βρίσκονται, σημαίνονται με επίσημη σήμανση, που καθορίζεται από την αρμόδια Δ/ση Κτηνιατρικής του Υπουργείου Γεωργίας προκειμένου να αναγνωρίζεται αμέσως η εκμετάλλευση καταγωγής ή προέλευσης και η μετακίνηση των ζώων .

Για τα βοειδή και τους χοίρους η σήμανση προβλέπεται από τα Π.Δ. 101 / 1985 " Αθήνη υγειονομικών και λοιπών μέτρων πρός πρόληψη και καταστολή της φυματίωσης, βρουκέλλωσης και ενζωτικής λευκώσης των βοοειδών " (ΦΕΚ 32 / τ. Α / 8-3- 1985) και 707/1982 " Καθορισμός μέτρων για τη καταπολέμηση της κλασικής πανώλης των χοίρων " (ΦΕΚ 150 / τ.Α/23.12.1982) αντίστοιχα. Ο Υπουργός Γεωργίας με αποφάσεις του για ορισμένα είδη

ζώνων μπορεί, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, ανάλογα με την υγειονομική κατάσταση που επικρατεί, να επιτρέψει άλλα μέσα για τον ταχύ προσδιορισμό της εκμετάλλευσης καταγωγής ή προέλευσης και της μετακίνησης των ζώων, καθορίζοντας και τις λεπτομέρειες για την αναγνώριση των ζώων ή για το προσδιορισμό της εκμετάλλευσης καταγωγής ή προέλευσης.

2. Ο ιδιοκτήτης ή κάτοχος ζώων είναι υποχρεωμένος να παρέχει στις αρμόδιες Κτηνιατρικές αρχές κάθε πληροφορία, σχετικά με την είσοδο ζώων στην εκμετάλλευσή του και την έξοδο ζώων από αυτή.

3. Κάθε άτομο, που ασχολείται με τη μεταφορά ή το εμπόριο των ζώων των ευπαθών ειδών, είναι υποχρεωμένο να παρέχει στις αρμόδιες Κτηνιατρικές αρχές πληροφορίες σχετικά με τις μετακινήσεις των ζώων, που έχει μεταφέρει ή διαθέσει στο εμπόριο, και να προσκομίζει κάθε στοιχείο που αφορά αυτές τις πληροφορίες.

Άρθρο 13 Εμβολιασμοί

1. Κατά τη διαπίστωση του αφθώδους πυρετού σε μία εκμετάλλευση, τα μέτρα για τη καταπολέμησή του μπορούν να συμπληρώνονται με εμβολιασμό των ζώων των ευπαθών ειδών των εκμεταλλεύσεων που απειλούνται από μόλυνση, σε γεωγραφική ζώνη που καθορίζει η αρμόδια Κτηνιατρική αρχή.

2. Στην περίπτωση που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου αυτού, λαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα:

α) Με την επιφύλαξη της παρέκκλισης, που προβλέπεται στο άρθρο 5, παρ. 2 περίπτ. β, υποπερίπτωση (1) στοιχείο (ββ) και των εθνικών διατάξεων, που προβλέπουν τον προληπτικό εμβολιασμό κατά του αφθώδους πυρετού για το σύνολο ή μέρος των ζώων των ευπαθών ειδών σε ένα τμήμα ή στο σύνολο της επικράτειας, ο εμβολιασμός ή επανεμβολιασμός των ζώων απαγορεύεται στις εκμεταλλεύσεις που αναφέρονται στο άρθρο 4.

β) Απαγορεύεται η ανοσοποίηση με ορό.

γ) Το χρησιμοποιούμενο εμβόλιο πρέπει να έχει άδεια της αρμόδιας Δ/σης Κτηνιατρικής του Υπουργείου Γεωργίας, που εκδίδεται μετά από ελέγχους του εργαστηρίου αφθώδους πυρετού του ΚΙΑΠΑΝ.

δ) Κάθε εμβόλιο, που εισάγεται από τρίτη χώρα ελέγχεται, σύμφωνα με τους όρους του οημείου γ.

3. Σε περίπτωση που εμφανίζονται τύποι, υποδιαιρέσεις τύπων (υπότυποι) ή παραλλαγές του ιού του αφθώδους πυρετού, κατά των οποίων τα χρησιμοποιούμενα εμβόλια δεν παρέχουν προστασία ή εξασφαλίζουν ανεπαρκή προστασία, η αρμόδια Δ/ση Κτηνιατρικής του Υπουργείου Γεωργίας ενημερώνει αμέσως την Επιτροπή των Ε.Κ. και τα άλλα κράτη-μέλη, αναφέροντας τα επείγοντα μέτρα, που θεωρεί αναγκαία για την προστασία των χημικών τύπων των εμβολίων και τη χρησιμοποίηση αυτών των τελευταίων.

Άρθρο 14

Εμβολιασμός στο Ν. Έβρου

Για την προστατευτική ζώνη του Νομού Έβρου καταρτίζεται ένα πολυετές πρόγραμμα εμβολιασμού κατά του αφθώδους πυρετού, το οποίο υποβάλλεται από την αρμόδια Δ/ση Κτη-

νιατρικής του Υπουργείου Γεωργίας στην Επιτροπή των Ε.Κ.

Το πρόγραμμα αυτό πρέπει να προσδιορίζει με ακρίβεια:

1. α) Τη συχνότητα του εμβολιασμού.

β) Τους όρους και τις λεπτομέρειες παραγωγής και ελέγχου των εμβολίων, που πρέπει να χρησιμοποιούνται στις διάφορες πιθανές περιπτώσεις αφθώδους πυρετού.

γ) Το δείκτη STANDARD προστασίας.

δ) Τους ελέγχους της διασταυρούμενης ανοσίας με τις παραλλαγές του ιού.

ε) Τον καθορισμό των ειδών και των κατηγοριών ζώων, που θα εμβολιασθούν.

στ) Τις λεπτομέρειες ελέγχου της διανυσμής, συντήρησης, αποθήκευσης και χρήσης του εμβολίου.

2. α) Τους τύπους των ιών που θα χρησιμοποιηθούν.

β) Τα χαρακτηριστικά και τη σύσταση κάθε χρησιμοποιούμενου εμβολίου.

Άρθρο 15

Μέτρα σε περίπτωση έξαρσης της νόσου

Σε περίπτωση ανησυχητικής εξέλιξης του αφθώδους πυρετού, όταν, παρά τα μέτρα που έχουν ληφθεί, ιδία σύμφωνα με το άρθρο 13 του Δ/τος αυτού, η επιζωοτία παίρνει μεγάλες διαστάσεις και εξαπλώνεται πέρα από τα όρια της εδαφικής ζώνης όπου έχει πραγματοποιηθεί ο εμβολιασμός, τότε μπορεί να γίνει αντιαφθωδικός εμβολιασμός στο σύνολο ή σε μέρος του ζωικού πληθυσμού της χώρας και να εφαρμοσθούν τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 5, παρ. 2 περίπτ. β. του Δ/τος αυτού. Στην περίπτωση αυτή, η αρμόδια Δ/ση Κτηνιατρικής του Υπουργείου Γεωργίας ενημερώνει την Επιτροπή των Ε.Κ. και τα άλλα κράτη μέλη.

Άρθρο 16

Καταργούμενες διατάξεις

Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος των διατάξεων του Δ/τος αυτού καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 82 και 86 του Β.Δ. της 26/3/1936 "Περί μέτρων προς πρόληψιν και καταστολήν των μεταδοτικών νόσων των κατσίκιδων ζώων" (ΦΕΚ 174 / τ.Α / 24-4-1936).

Άρθρο 17.

Έναρξη Ισχύος.

Η ισχύς του παρόντος Δ/τος αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου 1987.

Στον Υπουργό Γεωργίας, αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 8 Ιανουαρίου 1987

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΟΤΤΑΚΗΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ